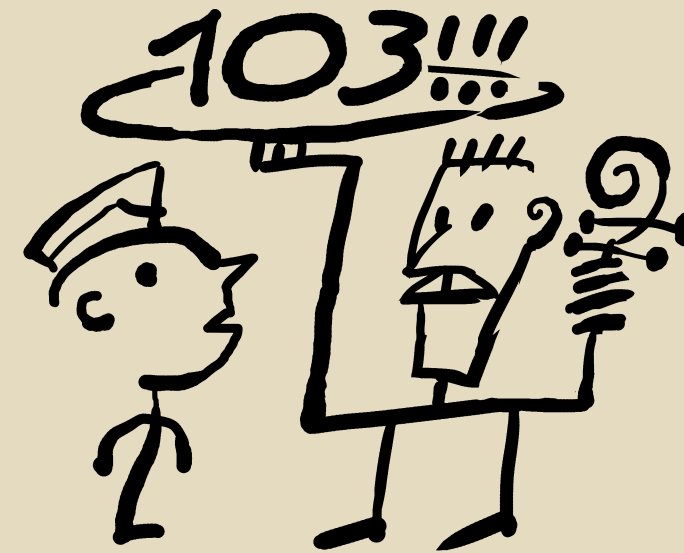

DARVAS FERENC
ÁLLONMŰVÉSZ

Darvas Ferenc
az álmairól beszél
(Kossuth Rádió 2000. 04. 07.,
beszélgetőpartner:
Rádai Eszter)

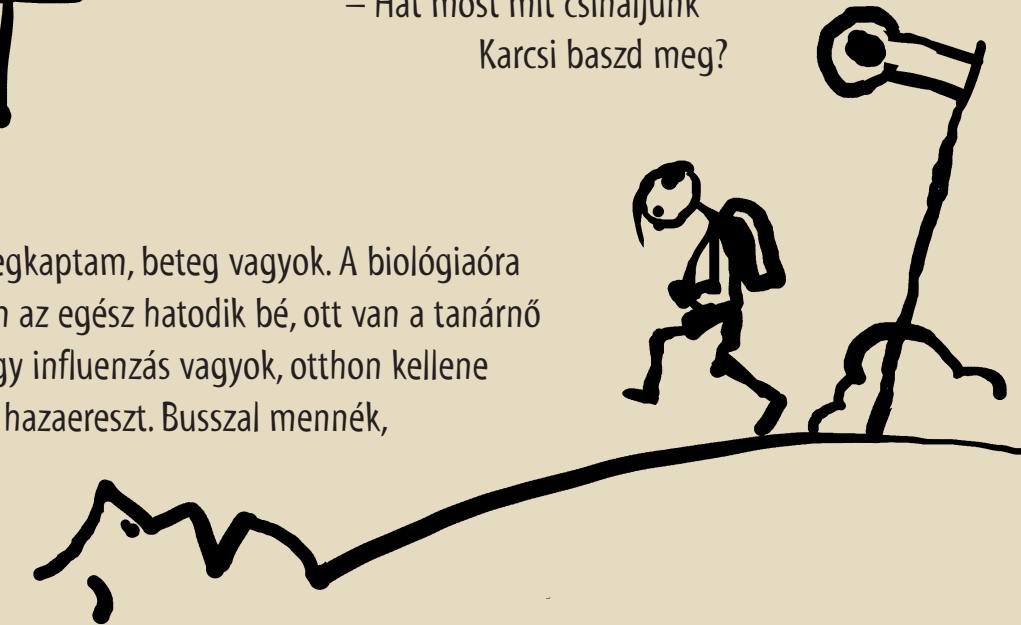
1. SÉTÁLOK AZ UTCÁN, zongoraszót hallok, egy lakásban zongoráznak. Megállok, hallgatom. Ezt a darabot még soha senkitől nem hallottam tökéletesen, még a legnagyobbaktól sem. Most először hallok úgy. Berohanok a házba, kérdezősködöm. Nem tudnak róla, hogy lakna ott bárki, aki zongorázik, tudomásuk szerint még zongorája sincs senkinek. Nem derül ki, hogy ki játszott, vagy hogy játszott-e valaki egyáltalán.

2. ÚTTÖRŐTÁBOR, be vagyok fizetve Szélvész Karcsi bácsinál és feleségénél. Közben találkozom Lukács Péter brácsistával, aki elmeséli, hogy ő sokkal jobb helyen van, most kaptak uzsonnára 103 zsíroskenyeret. Rábeszél, hogy menjek át hozzájuk. Visszamegyek Szélvészékhez, kérem vissza a pénzt. Szélvészné:

– Hát most mit csináljunk
Karcsi baszd meg?

3. ÁZSIAI INFLUENZAJÁRVÁNY, megkaptam, beteg vagyok. A biológiaóra a Palatinus-strandon van, ott van az egész hatodik bé, ott van a tanárnő is fürdőruhában. Elmondom, hogy influenzás vagyok, otthon kellene lennem és feküdnöm. Belátja és hazaereszt. Busszal mennék, de nincs jegyem, és pénz sincs nálam. Hogy jussak haza? Elindulok gyalog, de közben már dereng, hogy az egészet csak álmodom. Rájövök, hogy csak fel kell ébrednem, és már haza is jutottam.

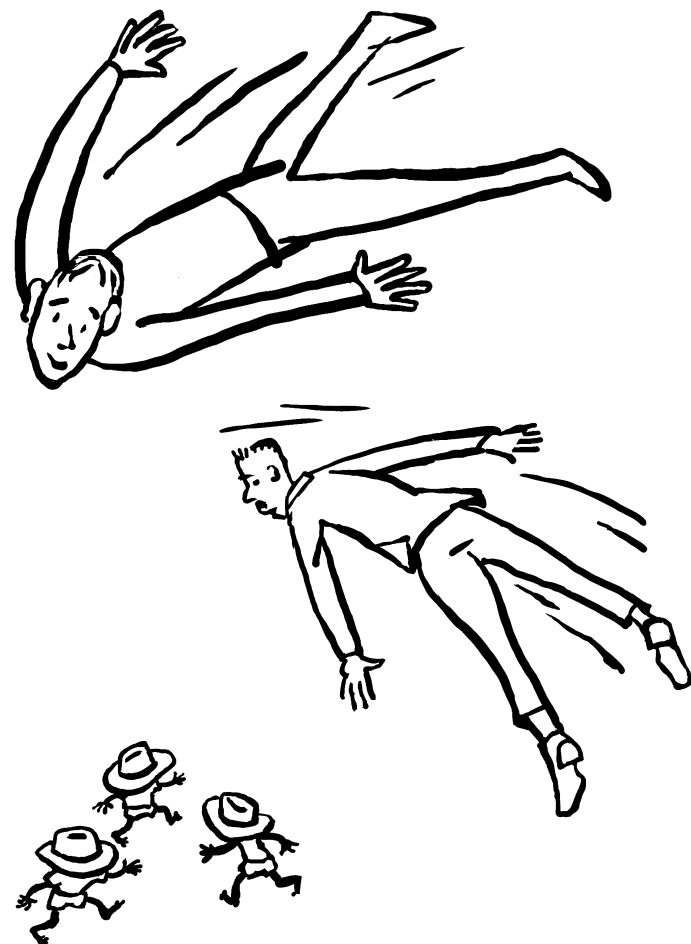
❖ Vannak az éjszakának olyan szakaszai, amikor tudod, hogy álmodsz, vagy az éjszaka bármelyik órájában álmodhatsz?

– Fogalmam sincs, hogy mikor álmodom, reggel amikor fölébredek, akkor emlékszem rá, hogy volt valami mulatságos álmom, most már négy éve oda szoktam tenni magamnak egy darab papírt meg egy tollat, és pillanatra fölébredek, gyorsan odafirkantom és tovább alszom...

❖ Arra készted magad, hogy fölébredj, hogy le tudd írni?

– Álmomban... nem tudom irányítani, hogy fölébredjek... ismered, amikor az ember egyszer csak kezdi álmában érezni, hogy hiszen ő most álmodik, rájön hogy álmodik, és ez már az első lépcső ahhoz, hogy fölébredjen. Engem az álmaimban ami leginkább izgat, hogy időnként rettenetesen mulatságosak. Olyan ötletek jönnek elő, olyan szituációk, olyan helyzetek, de néha olyan szavak, olyan szóösszetételek, amiket ébren nem tudnék kitalálni...

❖ Például, mondj egy ilyen szóösszetételt.

4. GÁRDONYI GÉZÁval lebegünk Eger fölött, odalenn cigánypurdék szaladgálnak. „Fáznak a kis cigánygabikák” – mondja Gárdonyi Géza.

5. A VISEGRÁDI-UTCA 19-es számú ház negyedik emeletéről fejest ugrok az udvar felé. Fejjel lefelé repülök, elértem az udvar szintjét, de ott már nincs udvar. Átrepülök rajta, és azt veszem észre, hogy nem is lefelé, hanem felfelé repülök, már a szférák között vagyok.

6. IRTÓZATOSAN RÚT barátnőmmel sétálok. Púpos, magassága 1 méter körüli, vékony, nagyon hosszú, kacs-szerű nyaka van, rajta fordított, hátrafelé néző, csúnya benyomott fej. Kínos érzés, hogy vele vagyok, szégyellem magam, egyben rossz a lelkiismeretem emiatt.

– Na tessék, itt van mindjárt egy ilyen... a XIV. kerületi Sonkás László Művelődési Házban volt valami darab, amit Zsold Ákos rendezett... Sonkás László Művelődési Ház, ilyen nem tudnék kitalálni. Vagy szófacsarások, azt mondja: bútorpolitika, magánhasék, macskaadó, meg telemálna, kontrafékszelekció, ebipar, bájjörbe, főcica. Vagy felpórolt állapot például, vagy rúdkorrekt ember, abszolút rúdkorrekt, mondják valakiről. Vagy egy nő panaszodik egy pasasra, és azt mondja hogy „ettől az embertől hagymát kapok, érted, HAGYMÁT!” Álomban, illetve félálomban jönnek ezek az ötletek, de a nap bármelyik szakában előfordul, hogy egy pillanatra elszundítok, és az ilyen elszundított állapotban hirtelen bejön valami ötlet.

❖ Te amúgy egy ilyen szundító vagy, szóval bárhol és bármikor el tudsz szundítani?
– Bárhol, bármikor el tudok szundítani, különösen színházban az első felvonás alatt, másodpercekre elalszom, de rögtön fölébredek és rémülten körülnézek, hogy nem vették-e észre... előfor-

7. (DOSZTOJEVSZKIJE) Sétálok valahol a Sváb-hegyen. Váratlanul rám ugat egy kutya a kerítés mögül. Mérgemben nagy köpést ereszték el a kutya gazdája felé, pont fejen találok. Elindul a kertkapu felé, kijön, hatalmas, erős ember, lassan közeledik felém. Megszólok: „Én már embert is öltem!” Nem válaszol, már veszélyesen közel került hozzám. Most újra megszólok: „Bocsáss meg!” Hirtelen sírva fakadok, a vállára borulok és azt mondom: „Engem mindenki bánt!” Ő is sírni kezd, egymásra borulva sírunk.

8. (A KÖVETKEZŐK mind egy álmon belül) Hitler-bonbon, tudni lehet róla, hogy Hitlerből készült, benne gusztustalan sárga töltelék. Egy keménytojás, ami lüktet. Hatalmas dézsa vérben gyűszűnyi emberfej úszkál, közben Schumann-zongoradarab szól gyötrelmesen. Kicsi, 3-4 centis szőrös macskákat a közepükön kettéharapok, a belsejükben szintén valami sárgás töltet.

9. A KAPOSVÁRI PÁLYAUDVAR közelében járok, két férfi jön szembe. Az egyik megszólít: – Bunkókám, mikor megy a vonat? – Sértődötten reagálok, hogy nem tudom. A másik mondja az egyiknek, hogy ugye nem kellett volna megkérdezni. Mire az egyik: – Nahát, ha a Bunkóka se tudja, aki pedig számiskolába járt!

dult, hogy számoltam a felébredéseimet, amik mondom ilyen 3-4 másodperces elalvás és felébredések, és tíz perc alatt huszonhármát számoltam meg.

❖ Menekülésképpen alszol el, vagy unalom űz az álomba, vagy micsoda?

– Nem, nem, ez egy egészen speciális dolog, a színházi beszéd az valamilyen módon, hogy is mondjam csak, narkotikusan hat rám.

❖ Pedig ez a munkahelyed is.

– Tehát abban a pillanatban, hogy elkezdődik az előadás és ez narkotikus hatással van rám, a fények, a sötét, a beszéd, és minél jobban ellenállok, annál valószínűbb, hogy el fogok aludni, de csak pillanatokra, és aztán mindig fölébredek.

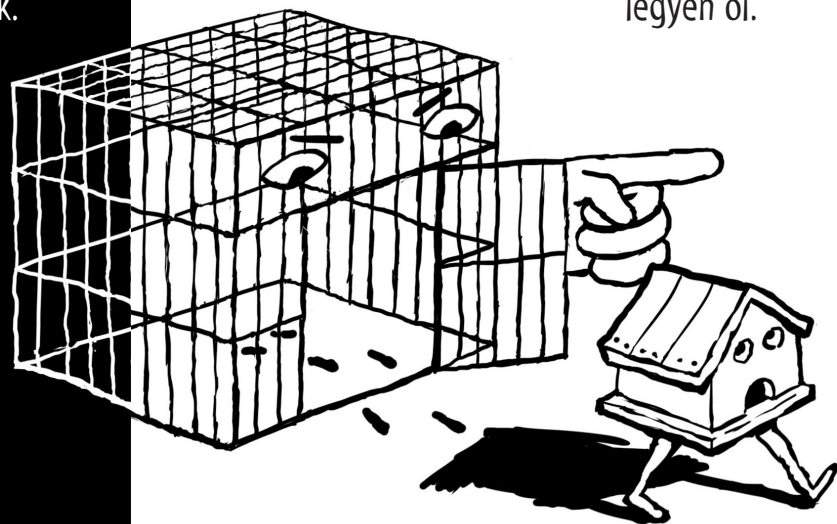
❖ És mindig ilyen nagy álmodó voltál?

– Vannak az általános iskola idejéből is már mulatságos álmaim...

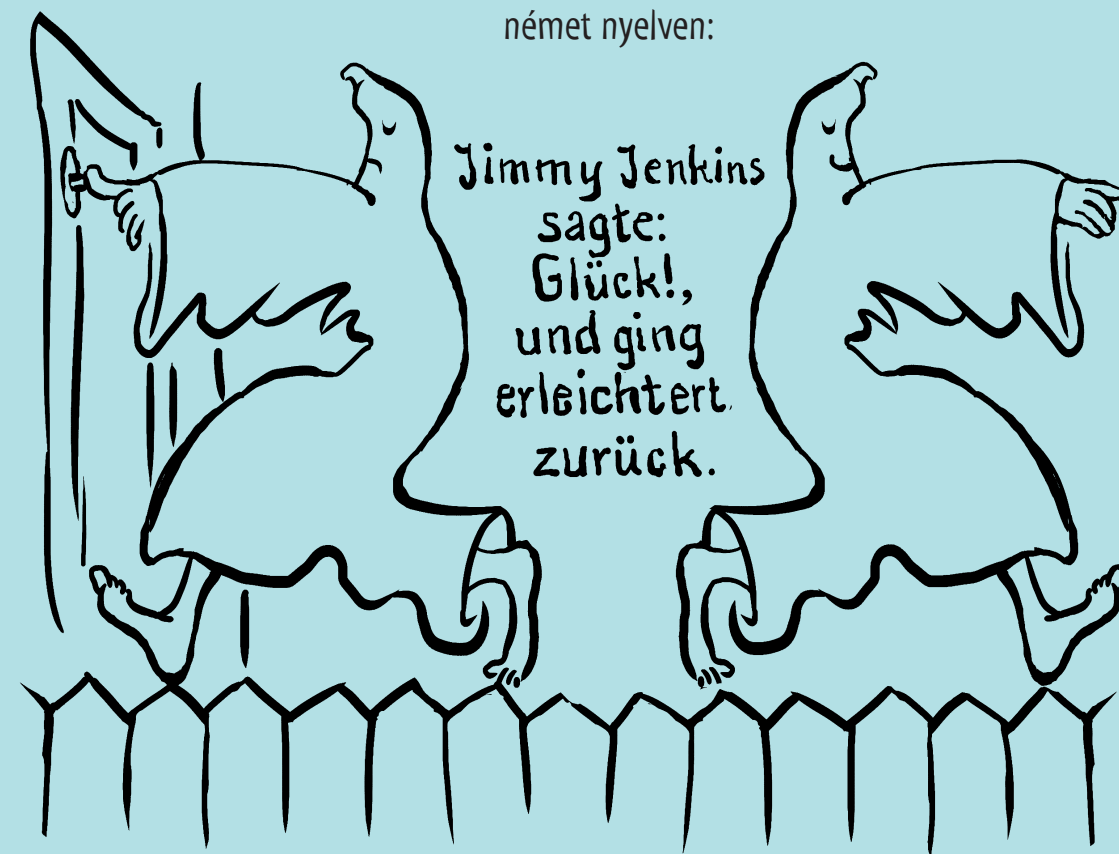
❖ De a multság a lényeg ezekben?

– Igen, igen, engem nagyon foglalkoztat az, hogy mi komikus és mi nem, min lehet nevetni, ez talán egy központi téma

10. (DUPLA ÁLOM) Azt álmodom, hogy valami nagyon vicceset találtam ki, mindenki halálra röhögi rajta magát. Álomban felébredek, meg sem fordul a fejemben, hogy ez nem igazi felébredés. Elmesélem Laci bátyámnak a vicces álomat. Szerinte még viccesebbé lehetne tenni, el is mondja, hogyan. Most már így mesélem mindenkinek, óriási sikerem van. Váratlanul igaziból felébredek. Kiderül, hogy a vicces dolog az volt, hogy „kijön a ketrecből a nem káposzta”, és a bátyám javaslata az volt, hogy a ketrec helyett legyen ól.

11. EGY JIMMY JENKINS nevű úr, aki elhalálozott, kötelességének érzi, hogy kísértetként, lepedőben néha meglátogassa a feleségét, bár nagyon nincs hozzá kedve. Végiglépdel a kerítésen, ahogy a holdkórosok szoktak, becsönget a kertes házba, de az asszony nincs otthon. Megkönnyebbül és távozik. Narrátorhang világítja meg a történeteket, még hozzá német nyelven:

„Szerencsére!” – mondta J. J., és megkönnyebbülten távozott.

számomra, rengeteget töröm a fejemet ilyene-
ken, és az álmaim nagy része az mulatságos.

❖ És mit gondolsz, miért vagy te képes arra ál-
modban, amire ahogyan mondd, ébren nem
vagy képes, szóval hogy ilyen mulatságos szó-
összetételeket kitalálj?

– Ez egy rejtélyes dolog, szinte egy kompozíció
folyik az emberben, szóval az elemek valahogy
maguktól összeállnak, és létrehoznak valamit...

❖ Mint egy kaleidoszkóp, szóval mindig más?

– Igen, valahogy össze, összerázódik – nem va-
gyok álomszakértő, de azt gondolom, hogy itt a
valóság jelenségei mulatságosan összejönnek.

❖ És folytatódik az, ami napközben történt?

– Ilyesmit nem vettem észre.

❖ Miért tartod annyira fontosnak az álmaidat,
hogy lejegyzed őket, hogy újra és újra beszélsz
róluk, milyen viszonyban vagy velük azonkívül,
hogy mulatsz rajtuk, vagy szenvedsz tőlük?

– Én ezeket úgy szemlélem, mint hogyha aján-
dék lennének, a természet ajándéka (amit a
Traubiszódáról mondtak). Valaki megajándéko-

12. A KÁVÉHÁZBAN ÜL a mágikus
képességű valaki. Azt mesélik róla,
hogy kérésre bárki arcát magára tudja öltetni,
akármilyen idegenét, akit ismer.
Odamegyek hozzá, kicsit tiszteletlen hangon
mondom: „Nézz ki úgy, mint a saját nagyapád!”
Bólint, lehajtja a fejét. Koncentrál, majd
rám néz. A saját, iszonyatosan
rémült arcomat látom.

13. VEREKEDÉS az utcán,
egy rendőr is akad, rendet tesz.
Azt mondja nekem:
„Ha bejön a kapitányságra,
csak annyit mondjon,
hogy a Metz Antit keresi.”
És váratlanul hozzáteszi.
„Szervusz.”
„Viszontlátásra!”
mondom kicsit
hidegen.

14. VERESS PANKÁVAL sétálok valahol, körülöttünk hullák. „Je te tetem” –
mondja ő. Ez magyarul annyit tesz:
„Íme holttestek.”

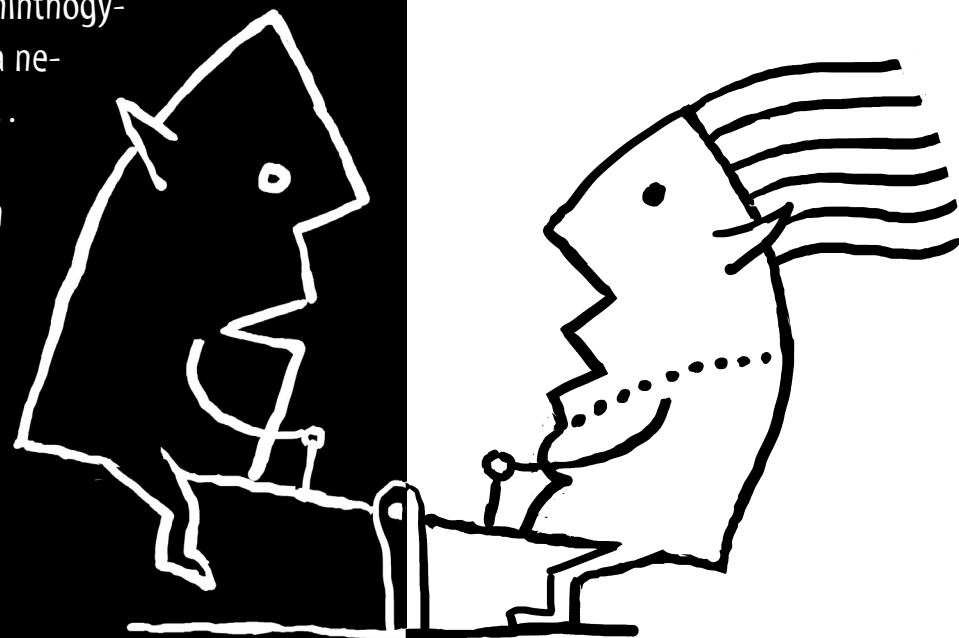

zott ezekkel, amiket ha nem jegyzek le, elfelejtem, kiesnek, elvesznek és ez veszteség...

❖ Miért veszteség, vagy miért ajándék?

– Olyan veszteség, mint ha egy nagyon jó vicc elveszett volna, vagy egy szép vers elveszett volna, vagy valamilyen furcsaság, ami... ami egyszer megvolt, és utána már többet nincs meg, és ha nem lenne, akkor kár volna érte, akkor ki kellene találni, de nem lehet ilyen jót kitalálni, tehát tulajdonképpen olyan, minthogyha lepottyantottak volna nekem egy gyümölcsöt a... a mennyből vagy valahonnan, és én fölveszem és akkor az az enyém...

❖ De hát ez már a tied volt vagy korábban is, benned volt már valószínűleg, vagy te nem ezt gondold róla?

15. (PÁRBESZÉD,

a végtelenségig ismételve)

– Fejezzük be!

– Na kezdjük el!

– Fejezzük be!

– Na kezdjük el!

16. LONDONI METRÓ-

BAN egyenruhás, rendész-szerű emberek hatalmas fekete drapériát tartva jönnek, közben kórusban skandálják:
„Menjünk tovább a sötéttel!

Menjünk tovább a sötéttel!

Megcsinálod?

Megcsinálom!

Menjünk tovább a sötéttel!”

(stb., megint előlről, sokszor megismétlik)

17. (HASONLÓ AZ ELŐBBIHEZ)

Szavalókórus mondja: „A liba! A liba! A liba! A liba! A liba! A liba!

...A LÉÉÉÉGY!!” (újra kezdik)

– Igen, de mégiscsak ajándéknak fogom föl. Most hirtelen eszembe jut valami... ezt mostában egy-két éve álmodtam, egy mondat maradt csak meg a fülemben, egy szemrehányó hang mondta, hogy „elvesztetted a Járási Pista bácsi önszeretetét!” Úgy érzem, ezt... ezt lehetne analizálni, akár a pártállamra visszamenőleg, borzasztó...

❖ Nosza, akkor analizáld...

– Nem, nem érdemes analizálni, de rengeteg mélység van ebben, hogy mért Járási Pista bácsi, és mért vesztette el, és mért önszeretetét... Az ilyen mondatok beúsznak félálomban a fülemben, hogy „Almási Téglá tanár úr a latin tanszéken tanít?” – kérdezi egy hang.

❖ Kép nincsen hozzá?

– Minthogyha valahonnan a szélből jönne egy mondat, de néha csak egy szó, és akkor én vilámgyorsan odafirkantom, például hogy Ferencvárosnak az a beceneve, hogy Fronci, és akkor ezt gyorsan leírom. De hogy elmondjak neked egy olyat, ami egyértelműen álom, és azt hiszem,

18. REJTÉLYES BETEGSÉG, aki megkapja, felülről folyamatosan elfogy.

Először eltűnik a fej és a nyak, aztán a vállak, és így tovább, míg végül semmi nem marad az illetőből.

Társaságban vagyok, ahol valaki pont ebben a kórban szenved, ez már majdnem a végső stádium, épp csak a két térde van még meg. Ezek ide-oda szaladgálnak, hol ehhez, hol ahhoz, vigasztalást várva, mint egy háziállat, akit simogatni kell.

Mindenki próbál mondani pár jó szót, érzik, tudja ő is, hogy nincs segítség, a folyamat a vége felé halad, előbb-utóbb teljesen el fog fogyni.

19. (CSODÁLATOS SZERELMES ÁLOM, talán 1-2 hasonló volt életemben)

Valami iskola vagy bálterem, vagy klubterem, 42 éves szemüveges nő, fantasztikusan vonzó, intellektuális, borzasztóan értjük egymást, félszavakból. Úgy érzem, megtaláltam azt, akihez nem volt hasonló. Kis puszik arcra, majd hatalmas csók. Boldogság!

Az eddigi kapcsolatom tévedésnek látszik. Ez az igazi!

Mintha mondana olyat is, hogy „babát szeretne.”

64 éves vagyok az álomban.

Elválunk egymástól, kifelé megyek.

Nem kérdeztem meg a mobilját.

Rémület.

Hogy találom meg?

Talán valakin keresztül?

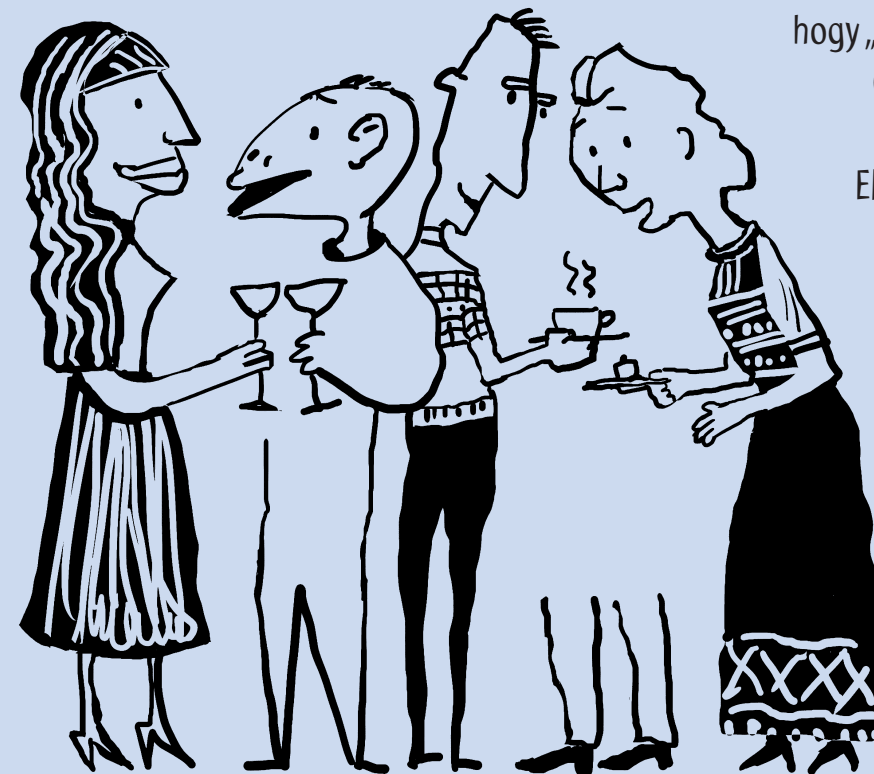
De hogy?

Hirtelen felébredek. Nagy sokk!

Álom volt! Olyan reális,

hogy elhittem, hogy igaz.

Sokáig mozdulni se tudok, próbálok minél többre visszaemlékezni.

hogy én főiskolás koromban, egyik kedvenc álmom, még zeneakadémista koromban álmodtam, zeneszerzésórán együtt jártam Beethovennel, illetve hát együtt tanultunk, és a tanár nagyon, nagyon csúnya, agresszív módon viselkedett a Beethovennel, és lehordta, és egyáltalán olyan hangot engedett meg, amit én nagyon helytelennek tartottam, és Beethovenen látszott, hogy rosszul esett a tanár beszéde, le is horgasztotta a fejét, és kicsit csüggedten nézett, nem is védekezett, és úgy éreztem, hogy itt az idő, hogy közbelépjek, ezt nem hagyhatom, és meg is védtem, emelt hangon beszéltem a tanárral, azt mondtam, hogy „ez az ember itt” és rámutattam „nem túlzok, ha azt állítom, minden idők egyik legnagyobb zeneszerzője!” És Beethoven hálásan nézett vissza.

❖ És akkor felébredtél, ...és mit gondoltál erről?
– Semmit, mulattam rajta.

20. (HASONLÓAN ERŐS TÖLTÉSŰ szerelmes álmom.) Fiatal, kicsit fiús arcú nő, a téren ül, oldalról befogom a szemét, na ki az? Kedvesen reagál. Aztán valahol egy ágyon üldögélek, ő mellettem van, de belátnak a szobába a munkatársak, vigyázni kell a látszatra. Nem csókolózunk, csak majdnem, leírhatatlan szerelmes érzések. „Kár, hogy akkor jövünk össze, amikor már ilyen öreg vagyok.” – mondom, hiszen tudatában vagyok a 71 évemnek. „Milyen jó lenne, ha 40 lennék!” Ezen nagyon nevet, borzasztó kedvesen és vonzóan. Nem tudom, hogyan tovább. Titkoljam a kapcsolatot Mari előtt? Előbb-utóbb úgy is meg kell mondanom. Hirtelen felébredek, és ez a megoldás, hiszen az egész csak álmom volt. Lassan-lassan illan el az érzés.

21. SÉTÁLOK a Margitszigeten. Feketeruhás nők, férfiak szembejönnek, óriási transzparenst tartanak, nagyon szemrehányóan csak engem néznek. A transzparensten ez áll:

22. SZÜLÉSZ CSIPESSZEL fog egy csecsemőt, a mikrószütőbe készül betenni. „Ezzel lényegesen meghosszabbítjuk az életét” – mondja.

❖ Egyébként a te álmaid között sok a vágyálom?
– Biztos kifejez sok mindent a vágyaimból, de azért inkább szemlélője vagyok ezeknek a történeteknek. Mintha egy moziban lennék...

❖ De itt például a Beethovennel kapcsolatos álmodban az embernek az jut eszébe, egy pszichológus valószínűleg azt mondaná, hogy te, aki nem érezted magad elég értékesnek mint zeneszerző hallgató, hiszen ilyen mindenféle úgynevezett könnyűzenét szerezted, a Beethoven védőjeként, vagy pártfogójaként valahogy mégiscsak értékesnek érezhetted magad, nem?
– Én azt hiszem, hogy semmi ilyesmi nem volt az egészben.

❖ Nem?

– Nem, egyszerűen mulatságos helyzet volt.

❖ Azt sem vizsgálod, hogy mi lehet ennek az oka, sem azzal nem foglalkozol, hogy ebből valamilyen, a jövőre vonatkozó jóslatokat olvass ki?
– Kevés az olyan, mint például ez a Beethovenes, amiből tényleg így kézenfekvő magyarázat adódna, rengeteg olyasmi van, amivel nem lehet

23. METRÓ-ELLENŐR elkap a két gyerekkel.

Pikoló-óráról jövünk, nálam sok táska meg a pikoló. Nincs meg minden bérlet. Kapunk egy-egy puskát, fel kell menni az első

emeletre.
Ha a nálunk levő összes bérlet nem éri el a 12 százalékot, el kell sütni a puskát.
Az ellenőrök az APEH-től vannak.

24. ESTERHÁZY PÉTER

„Daisy” című darabja végén minden egyes szereplő, amikor kijön meghajolni, azt mondja a közönségnek,

kicsit ironikusan, nyomatékka: „Létezem!” Ezt én (álmodban) nagyon szellemesnek és eszterházysnak találom.

25. KISEBBIK FIAM kijött a kórházból.

Üzenetrögzítőn mondja, 7-8 éves hangon: „Én egy hódmezővásárhelyi kisfiú vagyok, éhezem.” (többször is elmondja, variációkkal) „Régen láttalak.”

26. MINISZTERELNÖK családlátogatáson nálunk. Egy borítékban

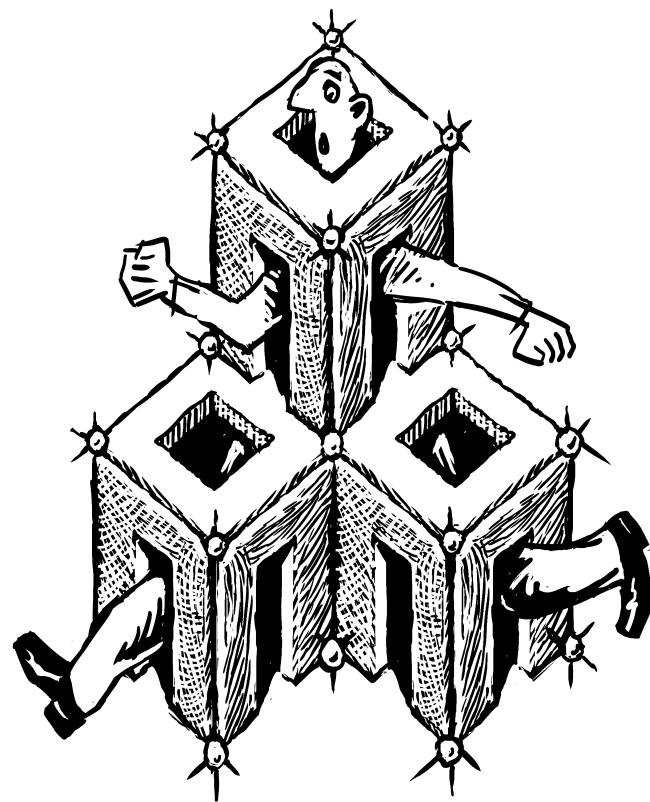
bankjegyeket talál, kérdőn, szemrehányóan néz. „Nem a pénzen múlik a boldogság.” – mondom. Megenyhül. A politika kerül szóba. Én: „Aki jobboldali, ezt mondja, aki baloldali, azt mondja.”

Elfogadja. Hirtelen mennie kell.

A fogasról leakaszt egy gyerekméretű, 50-es évekbeli úttörősapkát, a fejére teszi. Elmegy.

mit kezdeni. Például egy társaságban voltam, és az egyik emberről lehetett tudni, hogy valami rejtélyes betegségben szenved, amely úgy néz ki, hogy az ember fölülről lefelé elfogy. Tehát először a fejének a teteje fog el, aztán lassan elfogy a feje, aztán elfogy a felsőteste, satöbbi, satöbbi, a betegség végső kimenetele az, hogy minden elfogy. Épp egy olyan fázisban volt az illető, hogy már csak a két térde volt meg. Mindenki nagyon sajnálta, és tudták, hogy nem tudnak rajta segíteni, és ő is olyan szerencsétlenül téblábolt, és úgy ment ide-oda, mint egy kutya, hol ehhez, hol ahhoz, és mindenki úgy próbált kedveskedni... vagy megsimogatni, vagy valami... a részvétet, vagy valamit... és akkor máshoz ment oda ez a két térd, és lehetett tudni, hogy hát ez így tovább folytatódik, és nemsokára már ennyi se lesz belőle. Na például ebből sem akarnék különösebb mélységeket kihozni, de nagyon tetszett nekem. ❖ És ez nem volt egy picit nyomasztó álmom? – Nem, mert nem én voltam az, aki ilyen módon elfogyott, mással történt a dolog, és én sajnáltam

27. HATALMAS HIVATALI épületben bolyong a bűnös. Párnázott ajtókon benyitva üres szobákat talál, ahol újabb ajtók vannak. Ezeket keresztül újabb ugyanilyen szobákba jut. Innen soha nem talál ki, itt és így fog meghalni. Ez a büntetése a bűneiért.

28. EÖRSI ISTVÁN RÓL

álmodom, ő szobrász, Óriás István néven. Hatalmas Marx–Engels–Lenin szobrot alkotott valahol a Balaton partján. A szobor bemutatóján fürdőruhás lányok csúsznak le Lenin kopasz fején. A szobor talapzatán nagy betűkkel a felirat: ÓRIÁS ISTVÁN.

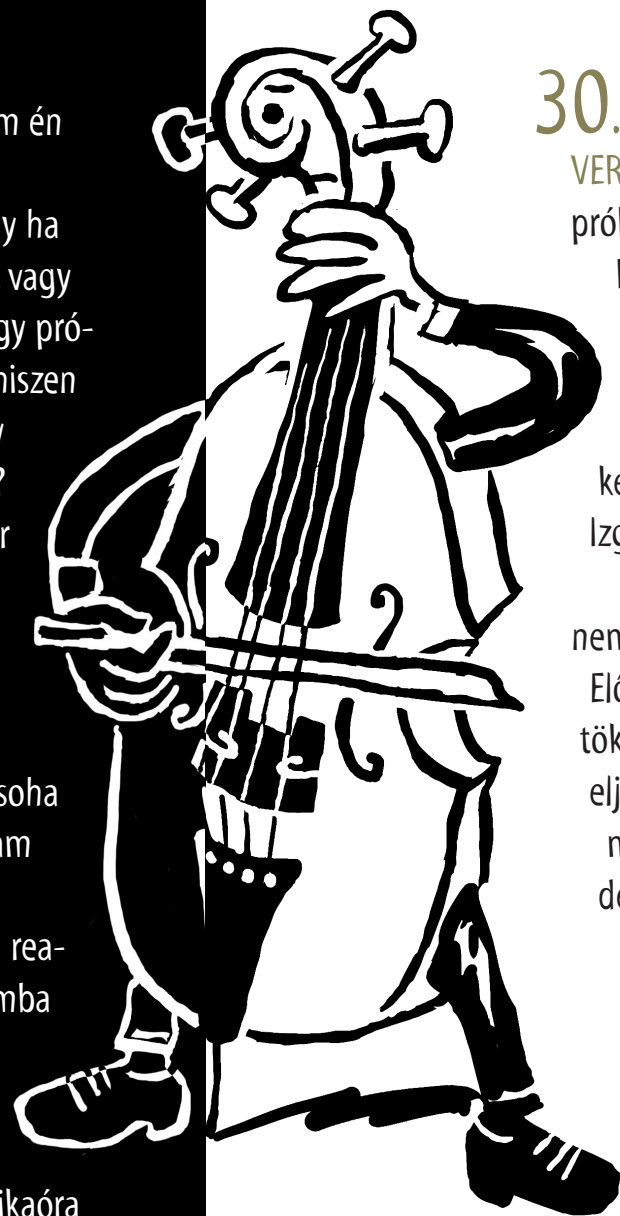

29. A MÚZEUM-KÖRÚTON hangszórós autó halad át, cirkuszi előadásokat szokott reklámozni. A hangszóróból ez ordít: „Vásároljon szaxofont!”

ugyan őt, de egyben örültem, hogy nem én vagyok ilyen helyzetben.

❖ És az elő szokott fordulni veled, hogy ha véletlenül valami nagyon kellemetlent, vagy rosszat, vagy rémeset álmodzsz, hogy úgy próbálsz magad figyelmeztetni, hogy de hiszen ez csak álom, és megpróbálsz valahogy ki...emelkedni az álomból, felébredni? – Egy ilyen álmom jut eszembe, amikor kívántam, hogy fölébredjek, és amikor bejött a fölébredés, akkor halálosan boldog voltam. Én nagyon utáltam iskolába járni, középiskolába, minden fajta iskolába, nagyon nem szerettem, soha nem értettem semmit, soha nem tudtam semmit, és egyszer azt álmodtam, de nagyon-nagyon valószínű volt, teljesen realisztikus volt, hogy negyedik gimnáziumba be kell újra mennem, újra le kell járnom a negyediket, és az igazgató közli velem, hogy igen, ez így van, és mehetek is be, már éppen matematikaóra

30. AZ ÁLLAMI HANG-VERSENYZENEKARNÁL próbajáték

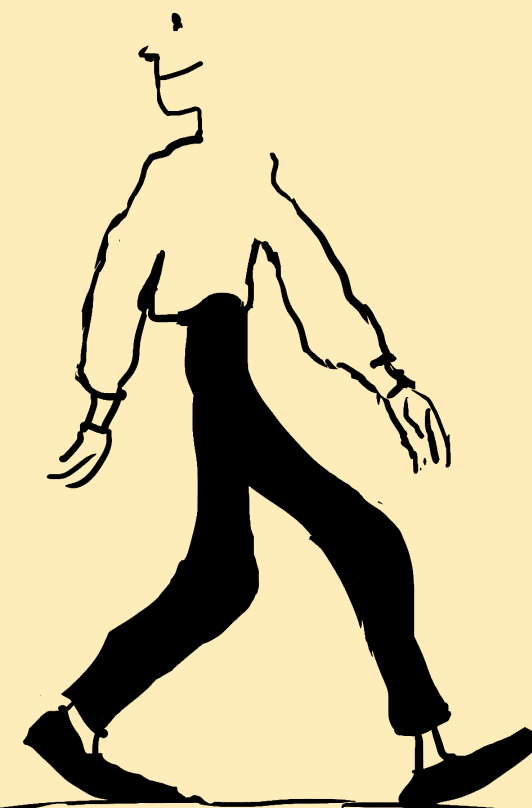
bőgőből, négyen vagyunk, én vagyok az utolsó. Két ütemet kell elbőgőzni. Izgulok, mert még életemben nem bőgöztem. Előttem hárman tökéletesen eljátszották, most jönnek én, de szerencsére felébredek.

32. VALAMILYEN INTÉZMÉNY (színház, kiállítóterem?) vécéjében kifelé menet hatalmas durrantást produkálok. Közvetlenül mögöttem egy kisfiú. Én: „Ki volt az?” Kisfiú (kissé meglepett, de érzi a helyzet komikumát): „Te!...” Én: „Így van!” (ez nagyon jó poénnak tűnik, jót derülünk rajta).

31. VALAHOL A VÁRBAN, de közel a Dunához repülő-átkelő állomás. Van jegyem, de gyalog indulok el. Kiderül, hogy tudok repülni, járókelőkkel szemben suhanok. Átrepülök a Duna fölött, Pestre.

van, mindjárt kezdődik. És én mondom neki ilyen rémülten, reszketve, hogy itt valami tévedés van, ez nem lehet, de igen, ez így van, ez így van, már kezdődik az óra, tessék bemenni, igen, még ezt az évet! Nem tudom elmondani azt az elkeseredést, hogy megint a negyedik, hát ezt nem, ezt nem lehet... és egyszer csak valami biztató hang azt mondja, hogy hátha álom az egész, hátha... és tényleg, egyszer csak fölébredek és... hát ilyen boldog régen voltam, mint amikor kiderült, hogy mégsem...

❖ És ha egy álom neked nagyon tetszik, és valamiért fölébredsz, akkor tudod magad kényszeríteni, hogy elaludj, és folytasd azt az álmot?

– Nem, nem, pedig szerettem volna, sokszor gondolkoztam ezen, és irigyeltem is azokat, akik folytatásos álmokat, mint egy folytatásos regényt...

❖ Az se fordul elő, hogy ugyanazt a történetet többször álmodod, és előrehalad a történet?

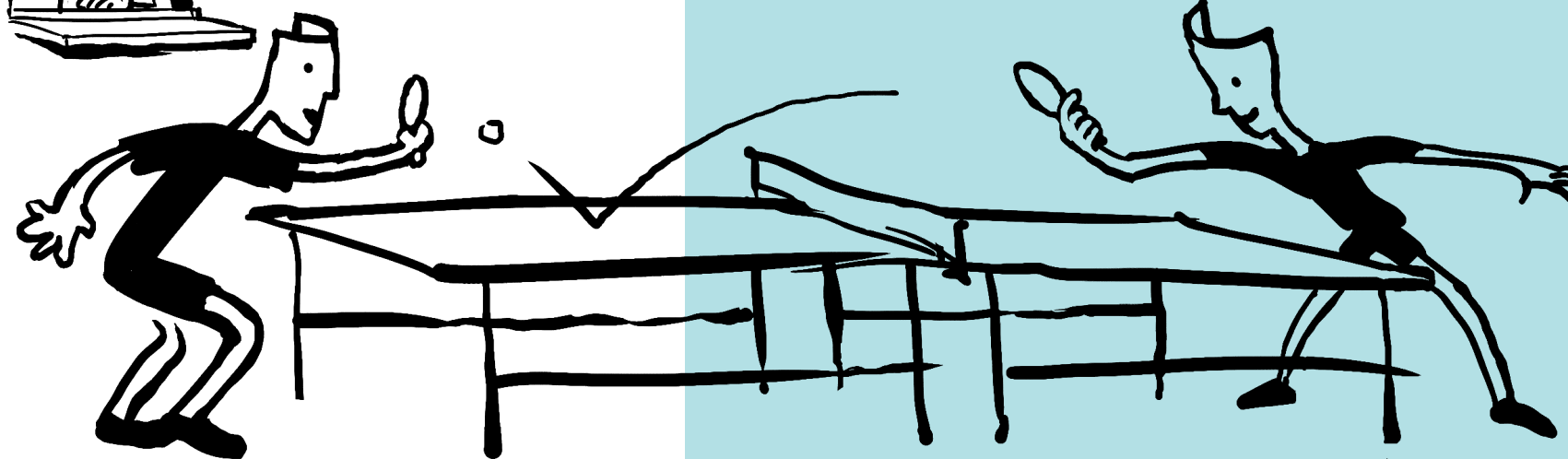
– Nem, nem, minden álmom teljesen egyedi, és nincs kapcsolatban egy másikkal, sajnos. Nagyon

33. KÉT SZÍNÉSZ pingpongozik egy tornateremben.

Az RS Színház csapatának tagjai, az edzéseket az igazgatónő támogatja.

„Anyu fizeti” – mondják.

PÉNZTÁR

34. KÉRDÉS A FRANCIA határon:

– Mi van abban a csomagban?

Azt felelem:

– Abban a csomagban „öö” van.

(Az „öö” hangnál nagy gondot fordítok a helyes francia kiejtésre.)

35. DARVAS BENCE

és Gazda Bence vidámparki dodzsemben ülve medvés táncdalomhoz medve-vokált énekelnek:
„Um-má, um-má, um-mám-má”

sajnálom, de nem, nem sikerül. Hallottam arról, hogy van, akinek ez sikerül...

❖ Amikor megbeszéltük ezt a mai találkozót, azt mondtad, éppen most egy fantasztikus álmodtál, amiről azt mondtad, hogy ez maga az élet.

— Ja igen, tényleg akkor álmodtam, aznap éjszaka, és az pedig nagyon érdekes volt, mert volt egy negatív figura (mint egy drámában, egy történetben), akinek meg kellett bűnhődni a végén, szembesülni kellett azokkal, akikkel szemben rosszat követett el, be kellett mennie egy szobába, és lehetett tudni, hogy itt kiderül az ő bűne, meg kell bánnia, satöbbi, satöbbi. És ez a rossz ember belépett, volt egy dupla ajtó, amit ki kellett nyitnia, de csak egy előtérbe jutott, nem volt ott senki, hanem egy másik dupla ajtó volt, ami valahova máshová nyílt, és én valahogy követtem őt, láttam, ahogy megy... azt is kinyitotta, és megint egy előtérbe jutott, ahol megint csak nyílt egy dupla ajtó. És egy idő múlva lehetett tudni, hogy ez az igazi bűnhődése, soha nem

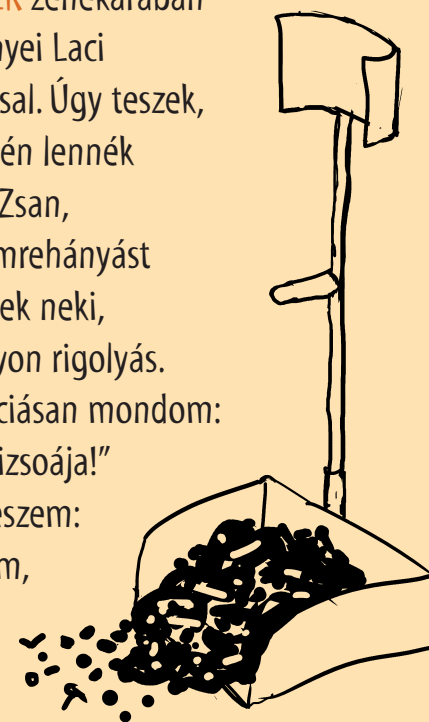

36. ÁLMOMBAN valami nagyon szellemeset, frappánsat mondok, mindenki nagyon értékeli: „PAJZS-MIRIGY!” Ez Gobbi Hildáról szól, mert ő játszott Mirigyet és Szent Johannát is, aki pajzsot is viselhet.

37. HATALMAS TERMETŰ, vastag nyakú, optimizmust árasztó agronómus az elért eredményekről beszél:
— ...és sikerült kitenyésztenünk
358
kis
NYUSZIMUKIT!

38. MESEJÁTÉK zenekarában ülünk Erneyei Laci harmonikással. Úgy teszek, mintha én lennék Arisztid, ő Zsan, és szemrehányást teszek neki, hogy nagyon rigolyás. Ezt franciásan mondom: „Zsan, sok a rizsoája!” Még hozzáteszem: „Neszpá, parfüm, olevolé!” Ő ezen annyira elkezd nevetni, hogy a harmonika szétesik egészen apró darabokra, egyetlen nagy halomba, szinte össze lehetne söpörni.

fog kijutni, bekerült egy olyan ajtórendszerbe, aminek nincs vége (akkor már kezdtem ébredezni), de lehetett tudni, hogy így fog elpusztulni, nem fog kijutni az ajtókból soha.

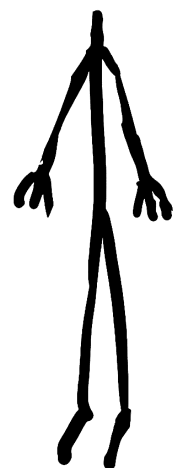
❖ Az embernek így álmában nem juthat az eszébe, hogy miért nem fordul meg az illető, és miért nem indul el az ellenkező irányba?

– Ez már az álomnak a végső szakaszában volt, nem sokkal a felébredés előtt, tehát már egy kicsit komponáltam is, kicsit hozzáadtam a fantáziámból, de még nem ébredtem föl...

– Ilyenkor már nem csak a tudattalan, hanem már egy kicsit a tudatos is benne van ezekben az álmokban?

– Igen, van egy olyan pillanat, amikor az ember már nem álmodik, de még nem is ébredt fel, és egy picit, mint ha tódítana, mint amikor egy anekdotát elmesél, de már egy kicsit hozzátesz, vagy egy kicsit színezi, és ez is ilyen volt ezzel az ajtóval, valamit én is beletettem, azt hiszem.

SZALON

39. BEMEGYEK EGY SZALONBA, ahol van egy olyan szolgáltatás, hogy felakasztják az embert. A kötelet a nyakamba teszem. Lebeszélnek.

40. VIDÁMPARK, a Viharvasúton utazom, mellettem egy lány, erősen autoriter. Szemei kétfélék: az egyik semmi különös, a másik jéghidegen szigorú, parancsoló. Demonstratívan erre a szemre mutat, mintha azt mondaná:
„Ez az igazi!”

❖ És ez a büntetés, mondtad, hogy innen sosem lesz szabadulása, de azt mondtad, hogy ez valamiképpen az élet is.

– Azt gondoltam, hogy ez egyrészt maga a téboly, tehát ez egy tébolyult helyzet, és ugyanakkor egy kicsit az élet is ilyen ezekkel a dupla ajtókkal, hogy mindig úgy tűnik, hogy valahova jut, és aztán mindig egy másik ajtón, dupla ajtón megy be, szóval... kicsit kafkainak éreztem az egészet, mert Kafkát nagyon szeretem, és különösen azt a... azt az ajtónállós paradoxont, ami a Perben van, hogy bemehet-e az ajtón vagy nem. Lehet, hogy egy picit ez is benne volt.

❖ Az olvasmányaidból vagy a színházi élményeidből is találkozol valamivel az álmaidban?

41. BERÖPÜL A SZOBÁBA

egy galamb, egy sas üldözi.
A galamb hirtelen átváltozik óriássá. (Az óriás egy állatfajta, pont úgy néz ki és akkora, mint egy átlagos méretű ember.)

42. A TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLÁN

órát tartok, a diákok fotelekben ülnek körülöttem. Egyik a másik után áll fel és távozik, lassan senki se marad. Ettől beszéd közben furcsán, nevetségesen lemélyül a hangom, teljesen artikulálatlan lesz. Ezt később elpanaszolom tanár kollégámnak. „Igen, a pince – mondja –, ez a pince tipikus esete. Velem is gyakran előfordult

kezdő tanár
koromban.”

43. ZENESZERZÉS-ÓRA,

egy csoportban vagyok Beethovennel. Tanárunk bántó, megalázó módon beszél vele, ő szomorúan hallgatja. Közbe kell avatkoznom. – Ez az ember itt – mutatok Beethovenre – talán nem túlzok, ha azt állítom: minden idők egyik legnagyobb zeneköltője!” Beethoven hálásan néz.

— Persze, azok belefolytak. Ezen nagyon sokat röhögtem: ugye színházban szoktam gyakran játszani, mint zongorista, kis zenekar közepén, s álomban valamilyen színházi előadásban játszottam, mellettem ült egy tangóharmonikás, és akkor én vicceltem, és azt mondtam ennek a zenész barátomnak, a harmonikásnak, hogy nagyon rigolyás. És úgy tettem, mint hogyha egy gróf lennék, és azt mondtam neki, hogy „Zsan, sok a rizsoája”, mondtam ilyen kicsit előkelősködve, a rigolyát rizsoának mondtam, és hozzátettem, hogy „nesz pá, párfúm, olevolé”. És erre a harmonikás úgy elkezdett röhögni, hogy a harmonikája hetvenhárom darabra szétesett, ilyen egészen apró kis darabokra, és ő közben egyre röhögött, és minél tovább röhögött, annál kisebb darabokban esett szét a harmonika, úgy hogy a végén egy hatalmas eltakarítható és fölseperhető óriási harmonika-halom volt a helyszínen. Na például ezt se tudtam volna kitalálni. De hát ez mindegyikre vonatkozik.

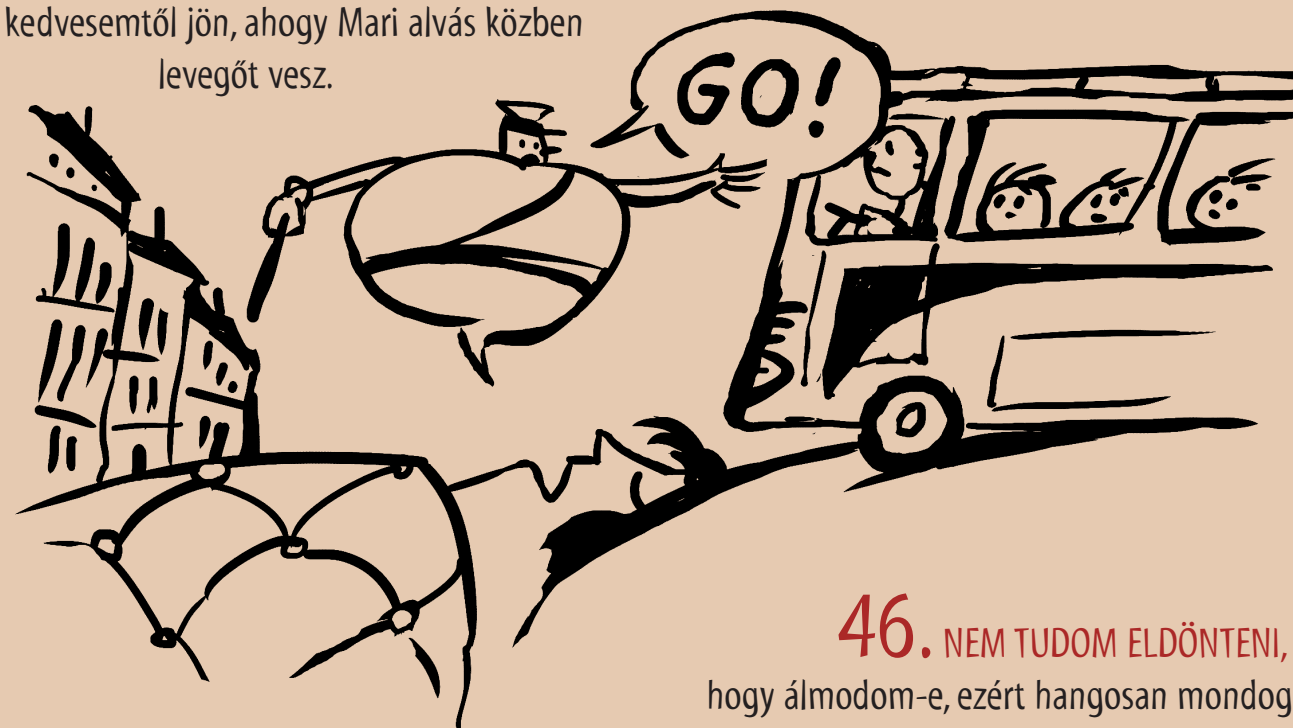
Akkor egy másik álmom, amikor szerződtem a Játékszínnel, és senki ne sértődjön meg

44. FEL KÉNE ADNI a levelet, de nem tudom, milyen címre küldjem. Nem tudom az illető nevét sem, akinek küldöm. És nem tudom, egyáltalán mit is akarok neki írni?

45. A SZENT ISTVÁN-KÖRÚTON rendőrök elállják az utat, egymás kezét fogva láncot alkotnak. Megállítanak egy buszt, aztán tovább engedik. — „Go!” — kiáltják, majd többször is: — „Go, go, go!”

A vezető nem érti, nem megy. Egyre dühösebben, hangosabban kiabálják: „Go...go...go!...” Felébredek, a hangot továbbra is hallom, egyértelmű, hogy ez csak egy galamb lehet. Aztán kiderül, hogy mégse: a hang a kedvesemtől jön, ahogy Mari alvás közben levegőt vesz.

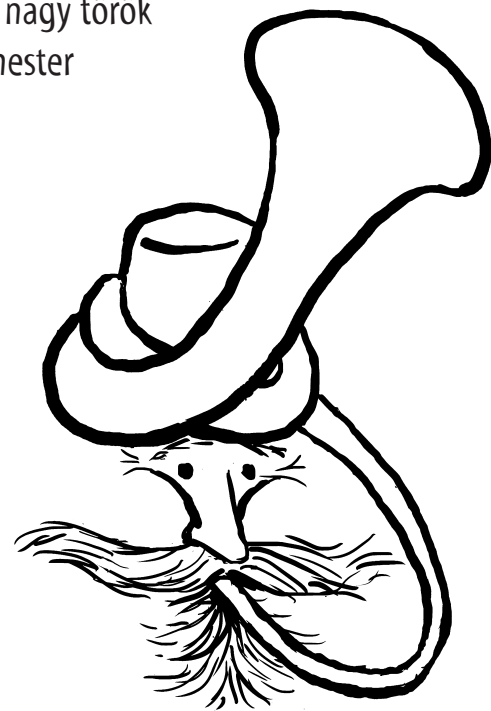
46. NEM TUDOM ELDÖNTENI, hogy álmodom-e, ezért hangosan mondogatom: „Ez most csak álom”, mivel tudom, hogy ez mindig a felébredés kezdete. De nem történik meg a felébredés, ami bizonyíték arra nézve (álomban), hogy nem álmodom, tehát minden igaz.

a Játékszínen, mert az álomban mindenféle bolondság megtörténik, de én tényleg a következőt álmodtam: bementem a színház titkárságára, egy hatalmas nagy szoba volt, és rengeteg-rengeteg ember foglalatoskodott valamivel, de nem törődtek velem, és hol az egyikhez mentem, hol a másikhoz, szóba sem álltak velem, hanem továbbra is böngésztek valamit. És egy idő után láttam, hogy itt velem nem állnak szóba, és megálltam a szoba közepén, és dühösen azt mondtam, hogy „dőljön össze a Játékszín!” És ebben a pillanatban az összes fej egyszerre automatikusan fölemelkedett és rám nézett, nagyon korholó, szemrehányó arckifejezéssel, hogy hát ezt mégse kellett volna, mire gyorsan hozzátettem, hogy „a fene egye meg a Játékszínt!” És láttam a megenyhült arckifejezésükön, hogy hát ezt már talán lehet, ez, ez... és úgy bólogattak, hogy ez talán igen, de az előbbi az túl erős volt.

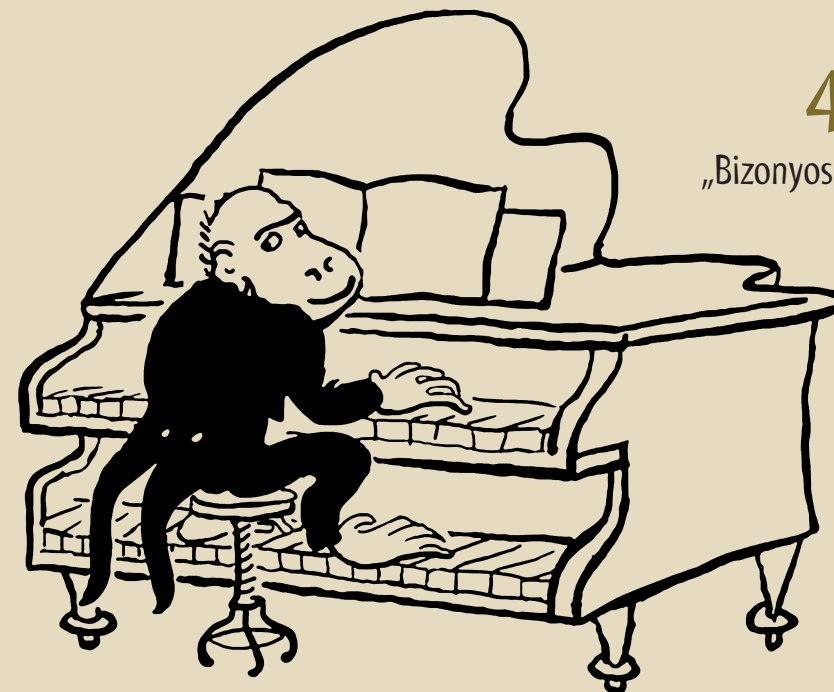
❖ És itt vége az álomnak.
– És itt vége az álomnak.

47. (HANGVERSENYNAPTÁRBÓL)

„...kiemelkedő alkotás
Verdi „Offenbach” c. operája.
Ez az a mű, amelyben
a nagy török
mester

első ízben használ
turbánkürtöt.”
Látom is a hangszert.

48. EGY FELTALÁLÓ

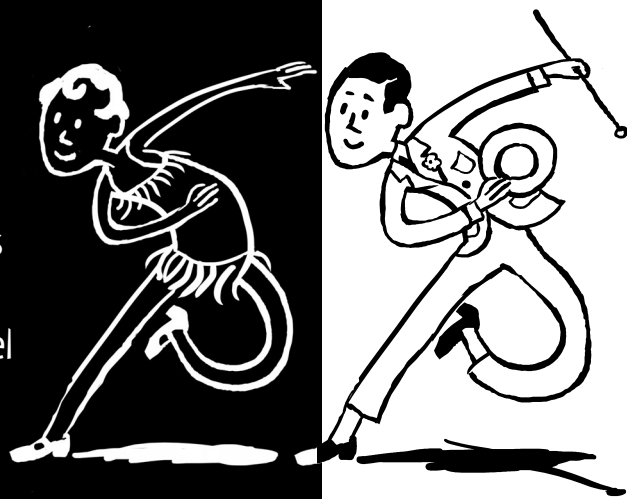
különleges zongorát mutat.
„Bizonyos hangok csak kézzel a billentyűkön, mások
csak lábbal egy pedál-félén hozhatók létre”
– magyarázza. „Míg a hagyományos
zongorán egy skálát vagy futamot
az ujjak segítségével játszottak le,
ugyanaz az új hangszeren az ujjak és a lábak
összehangolt gyors váltakozásával történik,
ami technikailag nagy előrelépést jelent.
Ezé a jövő!”

49. VIDÉKI RENDEZVÉNYEN a miniszterelnökkel találkozom. Bemutatkozunk, kemény
kézszorítása van. Mondjuk a nevünket, én szervilisen meglapogatom a vállát. Félek, hogy
énekelni akar, és ha meghall zongorázni, azt akarja, hogy mindig én kísérem zongorán.
Szerencsére nem akar énekelni.

❖ Ezek a te álmaid beleil-
lenek egy abszurd kabaréba
valamilyen tréfának, vagy
kicsiny abszurd novellákként is
felfoghatók, nem?

❖ Az abszurditás nagyon közel
áll hozzám, a kifordított
dolgok azok nagyon tetsze-
nek. Közben eszembe jutott
még egy álmom, ezt még zeneakadémista ko-
romban álmodtam, emlékszem az alanyára,
Dukay Barnabás zeneszerzőre, akit tényleg behív-
tak katonának, és én álmomban meglátogattam
őt a katonaságnál, és mondta, hogy nagyon örül,
mert éppen lövést gyakorolnak, és nagyon rit-
kán van olyan alkalom, hogy mozgó célpontra
lehessen lőni, ezért is örül, hogy meglátogattam.
Ez kicsit kellemetlenül érintett, azt is mondta,
hogy nem most fog rám lőni, hanem majd ami-
kor elmegyek, most örül, hogy itt vagyok, és le-
gyünk együtt, és rátelepedett az egész együtt-
létre ez a gondolat, hogy amikor elmegyek, akkor

50. KÉT KISTERMETŰ

(szinte törpe) táncost
kell kísérem zongorán,
egyik fiú, másik lány,
valami charleston-
félét táncolnak.
Előtte valakivel
beszélgetek. Szólítanak:
„Darvas Fráter,
jöjjön a zongorához!”

51. MEGLÁTOGATOM

Dukay
Barnabás zeneszerzőt, akit elvittek
katonának. Örül nekem, mert
éppen lögyakorlatok folynak, és ritkán
van módja mozgó célpontra lőni.
Megnyugtat, hogy csak akkor lő
rá, amikor távozni készülök.
Ez rányomja bélyegét
az egész látogatásra,

52. EGY SZOBÁBAN ÜL pokrócba burkolózva egy díványon
Ránki György zeneszerző, ölében kotta,
amit éppen ír vagy nézeget. Mögötte
az asztalnál J. S. Bach ül, előtte kotta,
írogat. Vicces akarok lenni.
„Gyuri bácsi – mondom
és Bach felé mutatok
– ott az az úr,
az is egy zeneszerző!”

nyugtalan vagyok. Eljön a búcsú pillanata, Barnabás hasra fekszik, puskájával
rám céloz, én nagy tempóban igyekszem a kijárat felé. Valami kis
problémája lehet a fegyverrel,
azt mondja: „Bocsánat!” mire én „Nem tesz semmit!”
és próbálok elinalni.

A lövés eldördül, de nem talál.

mint mozgó célpont fogok szerepelni, és ezért nem tudtam igazán jól elengedni magam. És végül eljött a búcsúzás pillanata, megszorítottuk egymás kezét, és én elindultam kifelé nagyon sietős léptekkel, ő pedig előszedte a puskáját, és elkezdett célozgatni, és hunyorgatott, ahogy lövésnél szoktak, és én még jobban megszaportam a lépteimet, és akkor ő már beirányította a puskát, de valamit elszúrt, és ezért azt mondta, hogy „bocsánat!”, „Nem tesz semmit”, mondtam és még gyorsabban mentem kifelé, és akkor dördült el a lövés, de nem talált el.

❖ És itt ébredtél föl?

– És akkor ezek után fölébredtem. A másik álmom, ha már zeneszerző kollégákról van szó, Vidovszky Lászlóról álmodtam egyszer, hogy egy társaságban együtt vagyunk, és azt magyarázza, hogy nagyon kell tudni az embernek, hogyan kell viselkedni, és hogyan kell angolosan távozni – és ezt nem tudom hányszor, egy félórán keresztül magyarázta nekem a társaságban...

❖ Te nem tudsz angolosan távozni?

53. A SZÉLL KÁLMÁN TÉREN

vagyok, Kamilla bohóc telefonál, mondja, hogy Kristóf fiam meghalt. „Istenem, istenem!” – kiáltom. Kérdezem, hogy ez biztos? Igen, mondja ő. Minden valószínű, reális, kétség nem fér hozzá, hogy igaz. Rettenetes. Ébredés után még sokáig eltart, amíg kiderül, hogy mégsem igaz.

54. ROCKÉNEKESSEL ÉS MENEDZSERÉVEL találkozom, utóbbinak be akarok mutatkozni.

Nyújtom a kezem, de ő nem nyújtja. Zavaromban először az arcát fogom meg, aztán nyúlok a keze után, és kihúzom a zsebéből kézfogásra. Ő annyira laza, hogy ez az udvariaskodás konzervatív marhaságnak tűnik. – Lenin! – mondja. Én is bemutatkozom.

– De, tudok. Na és végül mikor ezt már elmagyarázta, egyszerre csak hirtelen elrikkantotta magát: „Elmegyek!”, mire mindenki odanézett, és három óriási nagy bakugrással, amely harmadik ugrás végén már nem is lehetett látni, olyan messze került, elszaladt, elugrott, mint Kanga a Micimackóban. Ez azért is különösen mulatságos, mert aki ismeri a Vidovszky Lacit, tudja, hogy nem egy nagyon ugrabugrálós ember.

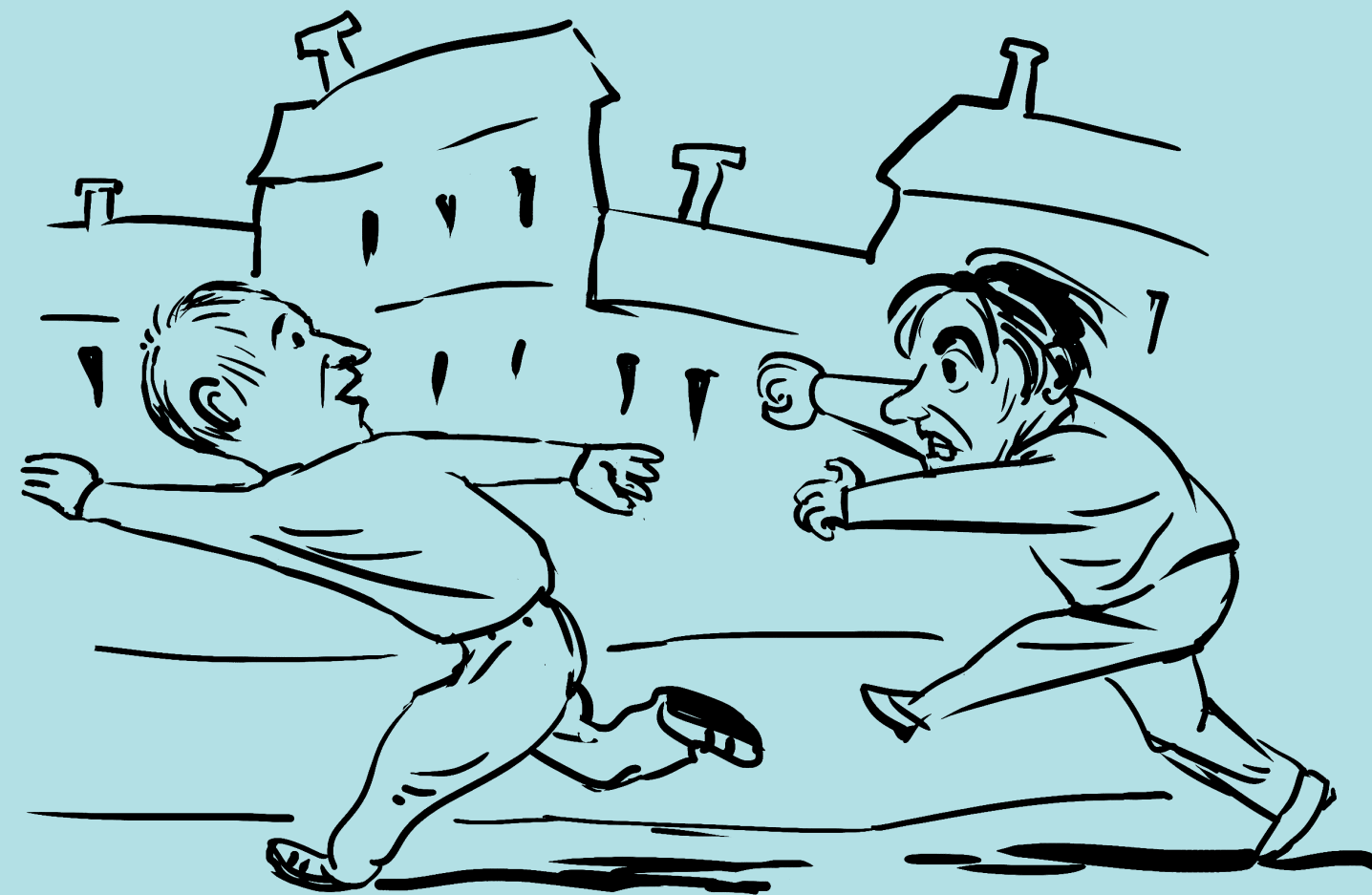
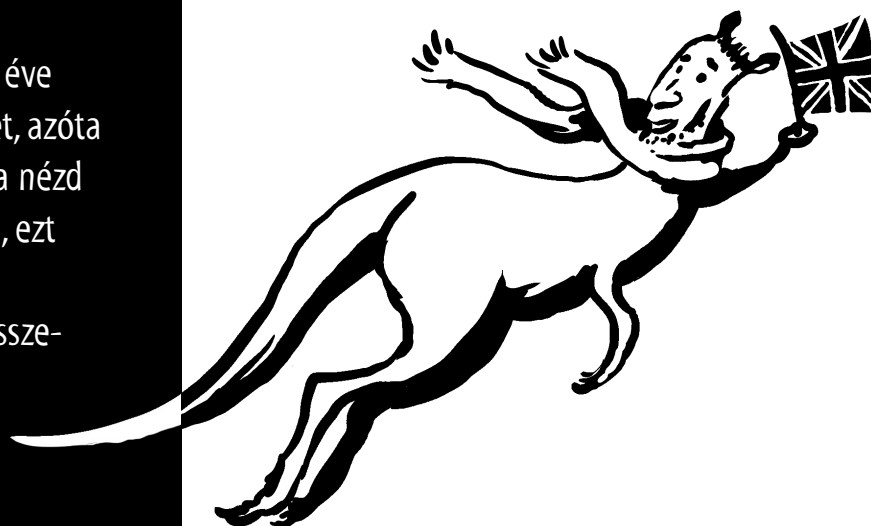
❖ És akkor fölébredsz, és nagyokat hahotázol az ágyban, szóval hogy van ez, amikor átérzed az „ajándéknak” az értékes voltát?

– Mostanában, amikor már három-négy éve írogatom az álmaimat, meg az ötleteimet, azóta egy jóleső, kellemes érzés fog el, hogy na nézd csak, hát ez megint, hű, ez jól sikerült, na, ezt érdemes volt, vagy valami ilyesmi.

❖ És arra nem gondoltál, hogy ezeket összegyűjtögeted és valahol közreadod?

– Hát ez nagy kérdés, hogy az ember hogyan tudja magát megőrizni a barátai

55. VIDOVSZKY LÁSZLÓ zeneszerzővel buliban vagyunk. Hosszasan magyarázza nekem, mennyire fontos, hogy az ember tudja az illetet, tudjon angolosan távozni. Hirtelen nagyot rikkant: „ELMENTEM!” – és három hatalmas ugrással eltűnik az ámuló társaság szeme elől, akárcsak Kanga a Micimackóban.

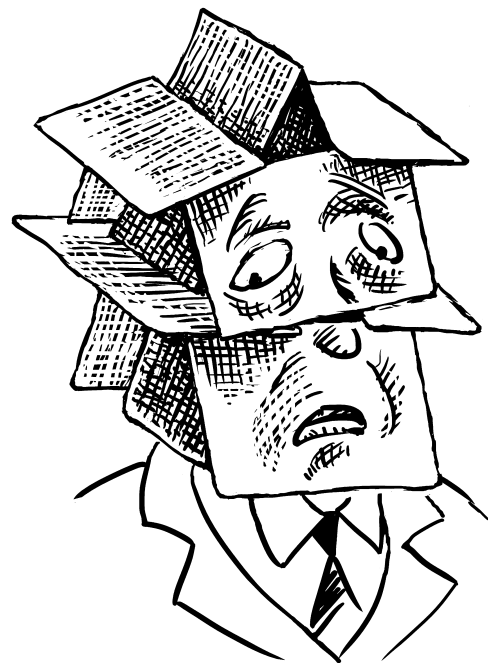

56. SIMON ALBERT KARMESTERREL megyünk az utcán. Elmondom neki, mennyire örülök, hogy már nem haragszik rám, hogy megbocsátott. Váratlanul ránézek, most látom, hogy az arca egészen vörös, éppen készül rám ugrani, de én elszaladok, ő utánam, kerget, de nem tud megfogni.

vagy rokonai vagy gyermekei vagy az utókor számára... Arra gondoltam, hogy ezeket én most írogatom, és lehet hogy egyszer leírom az egészet, hogy más is meg tudja nézni, mert az ember ugye nem mehet mindenkihez oda, hogy újra és újra elmondogassa, ezért van a könyv. Szóval nem tekintem műalkotásoknak, de úgy érzem, hogy kárba mennének, ha nem lennének rögzítve.

❖ És arra nem gondoltál, hogy ezekből csinálsz valamit, például történetet írsz hozzájuk, irodalmi formát adsz nekik, novellát írsz belőlük, vagy esetleg valami kisebb-nagyobb zeneműhöz használod ezeket.

– Nem, azt gondoltam, hogy ezek mindenfajta változtatás nélkül, pontosan így ahogy vannak, így kellene hogy le legyenek írva. Időnként dallamok is beúsznak a fejembe, dallamok, meg kis versikék, meg például egy ilyen kétsoros, kicsit szekspíri balladisztikus valami, ami csak ennyi, hogy „bejön a zokni, mint zokni, és kimegy, mint már nem zokni”...

57. SZÁMLAÜGYEK MIATT bemegyek a Játékszínbe. Az irodában rengeteg hivatalnok, egy se néz rám. Beszélek mindenfélét, nem hallják, nem törődnek velem. Hirtelen azt mondom: „Dőljön össze a Játékszín!” Most valamennyien felnéznek, csupa szemrehányó tekintet. Érzem, hogy ez túlzás volt, ezért így módosítok: „A fene egye meg a Játékszínt!” Erre megnyugodnak, látszik, hogy ezt elfogadhatónak tartják.

58. KIES, NAGY GRUND, itt volt délelőtti próba, este lesz a fellépés. Szeretném itt hagyni a szintetizátort, hogy este ne kelljen újra elhozni. Azt mondják, beszéljem meg a gondnokkal, akit álomban Sütő Jenőnek hívnak. Felhívom a számot. Pár lépésre tőlem gödör van, ahol munkások dolgoznak. A hívásom ott csörög, tehát ott van a Sütő Jenő. Fel is veszi és mondja: „Halló!” Ebben a pillanatban rájövök, hogy az egészet álmodom, tehát a szintetizátort se kell otthagyni. Azért a biztonság kedvéért, meg hát udvariasságból felébredés közben még befejezem a beszélgetést, azt mondom: „Már nem aktuális.”

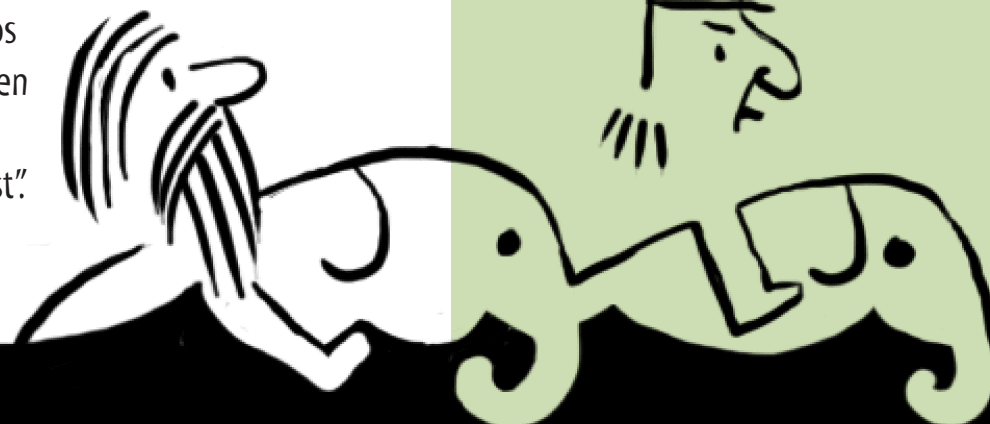

Azt is álmodtam, hogy Londonban a metróban mennek egyenruhás emberek, és skandálják, mondogatják a következő szöveget: „Menjünk tovább a sötéttel / menjünk tovább a sötéttel, / megcsinálod? / Megcsinálom! / Menjünk tovább a sötéttel,” ezt állandóan ismételtetik. Na most ilyen szavalókóruszerű dolgok azok gyakran előjönnek félálomban. Szintén egy ilyen szavalókórus állandóan ezt mondogatta, hogy: „A liba. A liba. A liba. A liba... A léééég!” – és megint előlről: „A liba. A liba...” és így tovább.

❖ És nem lehet, hogy ilyenkor valamilyen dalam vagy valami ritmus jár a fejedben, egy kis darab, amin dolgozol, és az ilyen formát nyer? – Előfordul, de most nincs itt hangszer, hogy megmutassam.

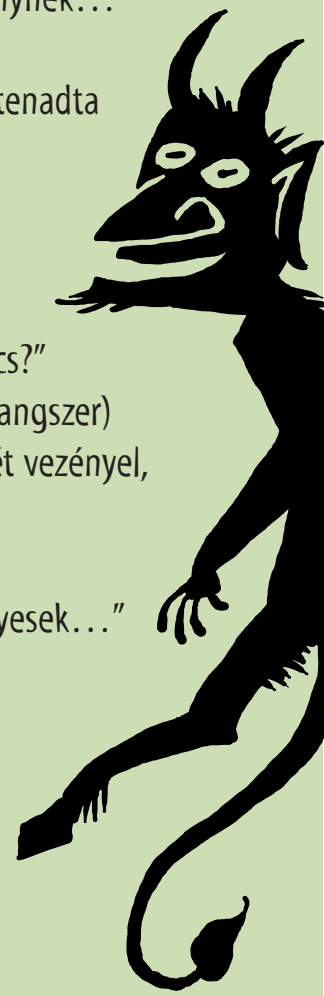
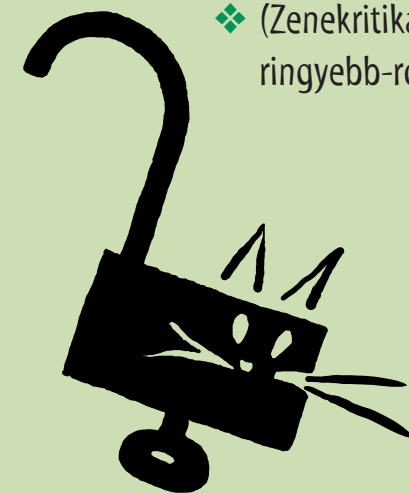
❖ Tudsz-e róla, hogy ilyenkor te forgolódsz, hánykolódsz, fogadat csikorgatod, vagy éppen mosolyogsz álmodban, vagy esetleg beszélsz? – Nem, fogalmam sincs, hogy mit csinálok. Azt tudom, hogy szörnyűségesen horkolok, ezt többen mondták már, hogy nem lehet kibírni...

- ❖ (Orvosnő mondja)
„Megmondom őszintén,
nekem sem volt szimpatikus.
Túl magasan tartja azt a kis
fejecskét!”
- ❖ Ragályos nemibetegség:
Dugovics Tífusz.
- ❖ Szexuális sportág:
asztalipenisz.
- ❖ Magyarul és németül is értelmezhető
válasz egy kérdésre:
– Nincs itt valami furcsa,
kellemetlen szag?
– Doch!
- ❖ (Antireklám a tévében)
Cseh Tamás üdítőt iszik.
„Annyi van, amennyit csak akarsz.
A kutyának se kell!”
- ❖ Dunaparton elefántos
menet, transzparesen
felirat: „Horthy –
Robinson – Budapest”

- ❖ Latin tanszéken kérdek:
– Almási Téglá hol tanít?
- ❖ Valaki apám jelenlétében így mutat be:
– Borissza barátom fia, Ferenc.
- ❖ Az Astoriánál távolsági villamos, ez áll
a táblán: ASTORIA – STUTTGART.
- ❖ „... akár otyacsi, akár mutyacsi, de el kell
dönteni, hogy...”
- ❖ „Azt a drágálatos aszpirintos...!”
- ❖ (Nő mondja kibírhatatlan férfiről)
„Ettől a pasitól hagymát kapok, érted,
HAGYMÁT!!”
- ❖ – Kened a benzinsüteményt? (érted már?)
- ❖ (Egy hang) „Mondja meg
büdös kurva, van magának
macskazárlata?”

- ❖ (Diák mondja)
„Mára nem készültem, tanárom!”
- ❖ (Népmese) „Felébred az elefántné,
és azt mondja a szegény legénynek...”
- ❖ Hegedűsömnek mondom:
– Játsszol nekem itt azzal az istenadta
szar vonóddal!
- ❖ (Zenészek beszélgetnek)
„Én is elég sokat svájczizom.”
- ❖ „Játsszol te olyan hangszeren,
hogy virgács?”
(csembalószerű hangszer)
- ❖ Zentai Zoltán barátom Salomét vezényel,
Ljubimov énekel.
- ❖ (Zenekritikából) „... az ilyen
ringyebb-rongyabb vonósnégyesek...”

❖ Nem félsz attól, hogy akik hallgatják az álmaidat, valaki pszichológus, vagy olyanok, akiknek ehhez van érzékük, azok előtt most te teljesen kitárulkozol, szóval hogy itt most egy élveboncolás folyik?

– Azt hiszem, elég exhibicionista vagyok ahhoz, hogy ettől ne féljek, egyrészt, másrészt szerintem úgyse lehet ebből igazán sokat megtudni, illetve rengeteg hülyeséget össze lehet beszélni annak alapján, amiket én most elmondtam, úgy hogy ennél még többet is el mernék mondani magamról, nem érzem azt, hogy ezzel olyan igazából nagyon kitárulkoztam volna.

❖ Egyébként érdekel téged az álmokkal kapcsolatos irodalom? Szoktál olvasni ilyesmit?

– Nem, egyáltalán nem érdekel. Engem az álmok érdekelnek és az én sajátos megközelítem, engem ez teljesen leköti, a saját álmaimmal foglalkozom, azokon rágódom, más álmokkal nem.

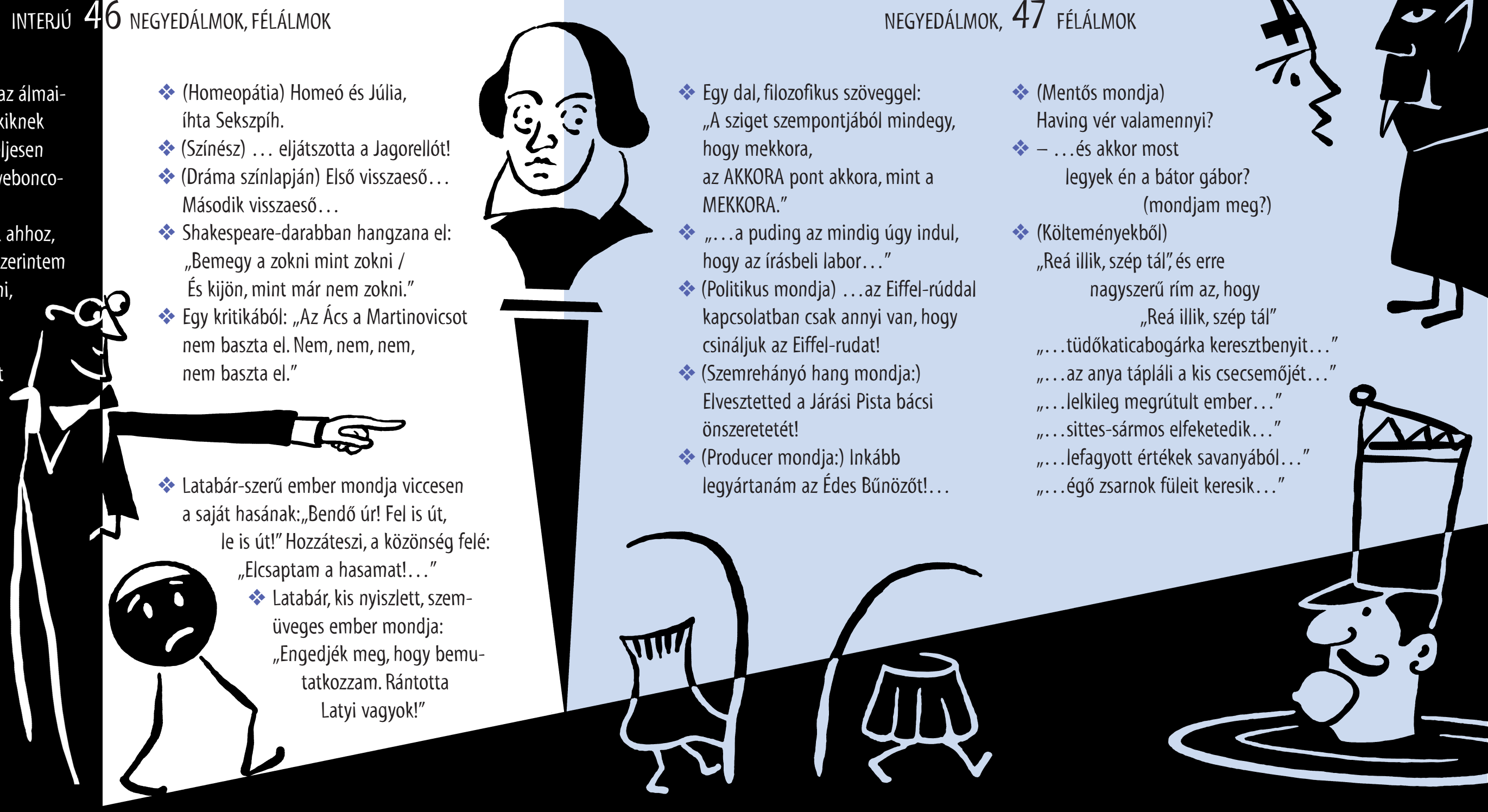
- ❖ (Homeopátia) Homeó és Júlia, írta Sekszpíh.
- ❖ (Színész) ... eljátszotta a Jagorellót!
- ❖ (Dráma színlapján) Első visszaeső... Második visszaeső...
- ❖ Shakespeare-darabban hangzana el: „Bemegy a zokni mint zokni / És kijön, mint már nem zokni.”
- ❖ Egy kritikából: „Az Ács a Martinovicsot nem baszta el. Nem, nem, nem, nem baszta el.”

❖ Latabár-szerű ember mondja viccesen a saját hasának: „Bendő úr! Fel is út, le is út!” Hozzáteszi, a közönség felé: „Elcsaptam a hasamat!...”

❖ Latabár, kis nyiszlett, szemüveges ember mondja: „Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Rántotta Latyi vagyok!”

- ❖ Egy dal, filozofikus szöveggel: „A sziget szempontjából mindegy, hogy mekkora, az AKKORA pont akkora, mint a MEKKORA.”
- ❖ „...a puding az mindig úgy indul, hogy az írásbeli labor...”
- ❖ (Politikus mondja) ... az Eiffel-rúddal kapcsolatban csak annyi van, hogy csináljuk az Eiffel-rudat!
- ❖ (Szemrehányó hang mondja:) Elvesztetted a Járási Pista bácsi önszeretetét!
- ❖ (Producer mondja:) Inkább legyártanám az Édes Bűnözőt!...

- ❖ (Mentős mondja) Having vér valamennyi?
- ❖ – ...és akkor most legyek én a bátor gábor? (mondjam meg?)
- ❖ (Költeményekből) „Reá illik, szép tál”, és erre nagyszerű rím az, hogy „Reá illik, szép tál” „...tüdőkaticabogárka keresztbenyt...” „...az anya tápláli a kis csecsemőjét...” „...lelkileg megrútult ember...” „...sittes-sármos elfeketedik...” „...lefagyott értékek savanyából...” „...égő zsarnok füleit keresik...”

❖ Esztétikai élményt jelentenek neked?

– Igen, a szavak és a szituációkkal való játék... megállok ezen a ponton.

❖ Előfordul, hogy álmodban olyasmiket tudsz, amiket amúgy nem tudsz, például különféle nyelveken társalogsz, vagy olvasol, vagy mit tudom én sportteljesítményekre vagy képes, amikre amúgy a valóságban nem?

– Olyan igazán nagy dolgokat nem szoktam végrehajtani... repülni például nem sokat... azt hiszem egyetlen egyszer sikerült repülnöm álomban, pedig vannak emberek, akik rendszeresen repülnek és nagyon élvezik. Most viszont eszembe jutott a repülésről egy álom, olyan, mint egy mese vagy egy metafora vagy nem tudom micsoda. Azt álmodtam, hogy a negyedik emeletről kiugrottam, fejjel lefelé röptem, és amikor leértem a földszintig, hirtelen átjutottam rajta, de nem lefelé, mert addigra megváltozott az irány: amiről én azt hittem, hogy lefelé, az valójában fölfelé volt, átrepültem a földszinten, nem is volt ott földszint, ott már

❖ (Egy hang) – Te többet tudsz, mint te.

❖ (Nő mondja) ...majdnem letépték a kárménemet!

❖ – ...szegény Weiszfalusi néni...

❖ – ...ezektől a jelenségektől elkovácsolom magam...

❖ – Pityukácska, ne légy nyeglus!

❖ (Kutyaszámláló mondja:)

Na, még egy kutya bácsi.

❖ (Gyerek-nézőben)

– Édes kis csecsemőbaba!

❖ (Anyuka mondja:)

– Elrontod a gyomrocskádat, aztán jön a fisi-fosi!

❖ – És felhívtam a majom-történeti intézetet...

❖ – ...ha a magyar nem tudja hasznosítani, ok és papír együtt legyenek!

❖ (Tudományos előadás részlete:)

– ...melyből fotóbombát lehet csinálni.

❖ (Angol)

Citrom Dániel: Lemon Dani.

❖ „A lábamon Al-igali Gálok...”

(Az alsó-igali Gál-család nótája)

❖ – Segítsen a nagyságos úrnak a nagyságos néni!

❖ – ...nem igénylem a klerikációt...

❖ ...megrendezték a selbstmeisterschaftot...

❖ Színpadon lábatlan emberek tánckara, rendesen megkoreografálva.

❖ (Muppet Show:)

Olasz leírásban Mappeccio, egy híres festő neve.

❖ (Újságcikk:)

...sokkal kiszolgáltatottabb a medveipar...

❖ (Tünetek:)

Az orvosok xéniás csirkelábat állapítottak meg...

Az illető középmaniában szenved...

Kérem, az én ideg-gombócom...

❖ Van egy színdarab, amiről azt gondolom, hogy egyes részei nem rosszak, csak egy bizonyos szakaszon nem jó, és ez a szakasz az első szótól az utolsó szóig tart.

❖ Az utcán egy darab rongy. Valaki odébb-rúgja, s akkor elkezd szikrázni és miákolni, végül felrobban.

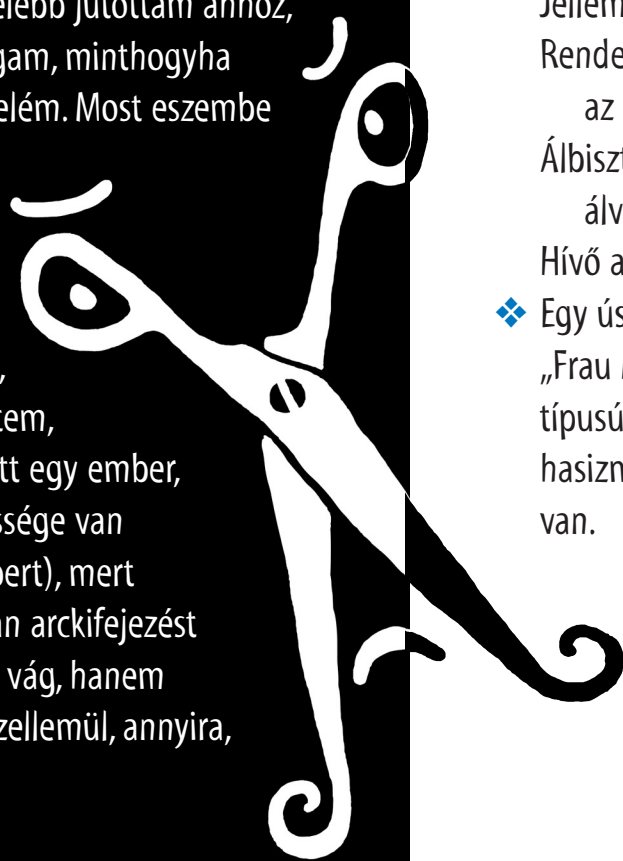
❖ Űszamár (különleges, mert kétfülű szamár).

csak a fellegek voltak, és a magasság, és a hihetetlen magasságokba repültem fölfelé. Na ebből biztos nagyon sok minden szépet és jót ki lehet magyarázni.

❖ Előfordult, hogy valami olyasmit tudtál meg magadról, amit azelőtt nem tudtál? Vagy valami-
ben segített téged az az álom?

– Lehet, hogy néha közelebb jutottam ahhoz, hogy megismerjem magam, minthogyha egy tükröt tettek volna eléem. Most eszembe jutott egy álmom, ami nagyon tetszett nekem, és nagyon sokat mulattam rajta, hogy valahol egy kávéházban, vagy nem tudom hol ültem, és mondták, hogy van ott egy ember, akinek különleges képessége van (és mutatták azt az embert), mert bárkinek rendelésre olyan arckifejezést tud vágni, illetve nem is vág, hanem megváltozik az arca, átszellemül, annyira,

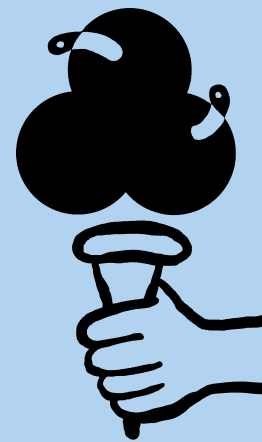
- ❖ Beatzenekarban játszó hatalmas sörényű ló: Sörényi Zabolcs.
- ❖ (Szellemi vetélkedő a tévében)
„A ló az ló, vagy másmilyen állat?”
„Helyes a válasz! A ló az ló, és nem másmilyen állat!”
- ❖ Kitalációk:
Jellemszabász
Rendellenes nemi vonzalom az ellenkező nemhez.
Álbisztróban álrendőrök álvendéget igazoltattak.
Hívó ateista.
- ❖ Egy úszónőnek „Frau Müller” típusú hasizma van.

- ❖ Korán reggel az utcáról irtózatoss ordítás:
„Kurvaanyád!..... Kurvaanyád!.....
(ez sokszor) Egy idő után kiderül, hogy azt kiabálják: „Burgonyát!..... Burgonyát!.....
- ❖ Az ember általában ideges a kivégzésén.
- ❖ (Nő mondja megrovólag) „Maga nekem minden formában basszus!”
- ❖ Valaki, aki 16 éves kora óta folyamatosan öregszik.
- ❖ Stadionban mnemotechnikai versengés, a kórus ezt kiabálja: „Ria, ria, memória!”
- ❖ A Dunában gázolok egy kisgyerekkel a nyakamban. Szemben hatalmas nyúl, egy vízinyúl.

- ❖ (Vízió) Fagylalt, amiben kukac van.
- ❖ Debil kisgyerekek versengése. Feladat: egyetlen szót érthetően elmondani. Valaki azt állítja, hogy az ő Mórckája visszafelé is el tud mondani egy nehéz szót, azt, hogy „akció”. „Mondd meg szépen a bácsiknak, mi a neved!”
„...Óóóóóicka...”
- ❖ Tusnádfürdő: tusfürdő feltételes módban.
- ❖ Don Quijote a szélmalommal: örölt spanyol.
- ❖ Arab orvhalász: Kabd El A Hallal.

hogy akit rendeltek tőle, ahhoz fog hasonlítani, úgy fog kinézni, mint az illető. És sokan kérték, hogy most nézzen ki úgy, mint ez vagy az, és az illető koncentrált, és egyszerre csak tényleg ott volt az az arc. Odamentem én is hozzá, és egy kicsit pökhendi módon, szóval volt valami szemtelenség bennem, ahogy megszólítottam és azt mondtam neki, hogy nézzen úgy ki, mint a saját nagyapja. És az illető rám nézett, és egyszerre csak a saját rémült arcomat láttam rajta. Én néztem vissza az ő arcából, de hihetetlenül rémülten, megszeppenve. És kész, ennyi az egész álom. Hát ez nekem nagyon tetszik.

❖ Szép álom.

– Biztos... biztos bele lehet magyarázni sok mindent. Sejttem egyébként, hogy ennek az utóbbi álmomnak mi volt a valóságalapja, hogy nekem az arckifejezésem nem olyan nagyon félelmetes, vagy a fejalkatom vagy az arcalkatom, nem nagyon tudok például úgy nézni, hogy tőlem

❖ (Félreolvasások:) „Fasiszta (fajtiszta) német juhászkutya kölykök eladók.”
Támogasson minket egyszeri hazaáruhással (hozzájáruhással).
„Szegény (személy) vonat indul.”
„A kedves (kettes) villamosok csak a Lánchídíg közlekednek.”

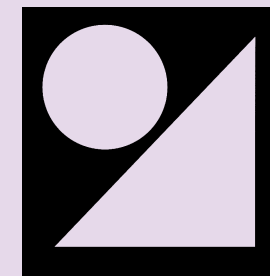
❖ Tolókocsis ember bemutatkozik, agresszív.
„Tessék! Tessék! Te jössz!”
❖ Utcán úr pisil, megmutatja a farkát. – Tudják mi ez, hölgyeim? Ez a csattanóga csucsu!

❖ Tudósítás a Barna Barokk Kápolnáról:
„Először én barok, aztán ő barna, végül egy nagyot kápolna!”
❖ Visszaemlékezések Bartókról és Bartóknéról. Az elsőt a kortársak, a másodikat a háztartási alkalmazottak írták. Címük azonos: „Bartók nagysága.”
❖ Koncert a képtárban, amire nem vettek jegyet: magányos cédúr.
❖ Angol arisztokraták és táncosnők

találkozása:

– Eörlök!
– Görlök!
– ÖRLÖK!

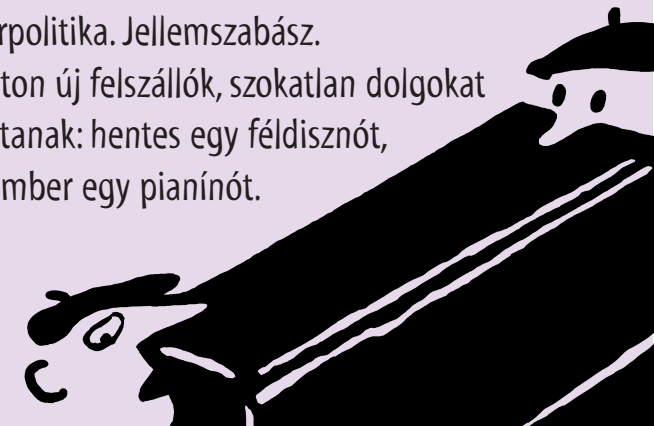

❖ Tárlaton festmény, képaláírás:
„Immár világos, hogy befaragtunk Husszein királlyal!”

❖ (Jazz-kedvelő békák beszélgetnek:)
„Kiket szeret inkább, Petersonokat, vagy Brubeckeket?”
„Brubeckekekekekekeket!”

❖ (Rhoda Scott)
„Kislány az orgonánál, Feketébb a zongoránál.”

❖ Vargha Béles dalestje, zongorán közreműködik Somlóyné Habos Galuska.
❖ Melyik állat hangja egy kurjantás? A juhééé!
❖ Medveóvszer: brumgum (brámgám), avagy brumigumi.
❖ Villamosra szállok, amin egyszemélyes kupék vannak telefonnal.
❖ (Szóösszetételek:) Bútorpolitika. Jellemszabász.
❖ Vonaton új felszállók, szokatlan dolgokat szállítanak: hentes egy féldisznót, két ember egy pianínót.

megrémüljenek, szóval nem vagyok egy Quasi-modo-típus...

❖ Szeretnéd, ha olyan lennél?

– Hát mondjuk most már nem szeretném, de az ember időnként el tudja képzelni, hogy milyen hatásos az, hogy valakire ránéz, összehúzza a szemöldökét, és a másiknak elkezd reszketni a lába, mint a nyárfalevél... Na és a valóságban is megtörtént, hogy egyszer valakire ránéztem, és megpróbáltam összesűríteni magamból minden démonikusát, infernalisát, és mindezt megpróbáltam a két szememen kilövellni, hogy lássa... szóval valami félelmetes, borzalmas erőt, szóval szörnyűségeket lövelltem ki a szememen, és a másik ember kicsit meghökkenve nézett rám...

❖ De ez igazából megtörtént.

– Ez megtörtént, megtörtént, és látszott is az illetőn, hogy tényleg hatott rá... és olyan tíz perccel később megkérdeztem tőle, hogyan néztem én akkor, és ő kicsit gondolkodott, és azt mondta, hogy rémülten néztem... és valószínűleg innen eredhetett az előbbi álom is.

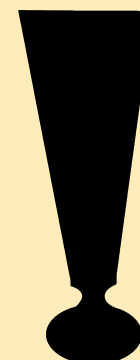
❖ A Csárdásözvegy.
Zenéjét szerezte Lehár Kálmán.

- ❖ Operettelőadás: Die Luftige Witve (Fing Özvegy)
- ❖ Nokkedlievés miatti szellentés: pukkedli.
- ❖ Jobb ma egy veréb, mint ha holnap tűzok egyet.
- ❖ „Trojános és Troiluska”
– operett-tragédia.

- ❖ Rúdkorrekt ember
(„abszolút rúdkorrekt!”)
- ❖ Lakótelepi esz-dúr vendéglő.
- ❖ Nemzetközi operett-társulat: Donna Prima (olasz), Ivan Bonv (orosz), Sou Brett (német), Tancos Komikos (görög).
- ❖ Színdarab címén tűnődő drámaíró:
„Sárkány?” ... „Sármány?” ...
„Szerelem és ármány!”

- ❖ „Lenni vagy nem lenni.”
Előadja Hamlet,
zongorán kísért apja szelleme.
- ❖ Daphnis és Chloé: lehet-e dafni a kloén?

- ❖ (Nevek):
Miják József és Sický János
vízvezeték-szerelő macskák.
Dr. Vasorrú Kálmánné
tanulmányi előadó.
Pipogyin
csehovi dráma-hős.
Bő Csapadék
indián törzsfőnök.
Porc Ica takarítónő.
Bak Terka
állomás-vezető.
Belépný Tiloska
női rendész.
Dór Emmi
szolfézsztanárnő.
Csirke Rózsika
cirkuszi elalvós baromfi.
- ❖ Ludas Matyi bábszínházi
feldolgozása mackókkal: Ludas Maci.
(Háromszor veri meg Dörmögít...)

❖ Ha akarnád, akkor nem álmodnál?

– Azt hiszem, hogy akaratomon kívül áll. Én legszívesebben minden nap álmodnék egy oldalnyi ilyesmit, és reggel csalódottan ébredek, ha semmit nem álmodtam... mert minél jobban alszom, annál kevésbé álmodom, és mostanában túlságosan jól alszom, ezért néha azon gondolkodom, hogy manipulálni kellene magam, hogy ne tudjak jól aludni, például nem teszek magamra elég takarót, hogy fázzak, és akkor képes vagyok álmodni, néha remek dolgok jöttek ki. Most, hogy beszéltünk róla, lehet, hogy megpróbálok megint olyan állapotokat teremteni...
– Mert jobb álmodni, mint jól aludni?
– Igen, egy jó alvással mit ér az ember, utána azt mondhatja, hogy jaj de jól aludtam, de viszont nem marad belőle semmi... máskor esetleg nem alszom olyan jól, de a végén azt mondom, hogy öt darab ilyen marhaságot sikerült összeszednem, és akkor azokat fölírom, és nagyon örülök nekik, és dédelgetem őket, és velem vannak ezek az ötletek. ❖

VERSES ÓVSZER-REKLÁM

Minden kotonhoz jár egy tok,
tartsátok abban kotonotok.
Hogy friss és rugalmas maradt a koton,
nem múltott máson, csak
koton-tokotokon!

VUJICSICS TIHAMÉR:

Kevés az, hogy csapongok rácul!
Csaponganék Kacsoh Pongrácul!

ALULFIZETETT PROFIBOXOLÓK

Bár betörött orruk porca,
Mégsem tellett porcukorra.

NÁTHÁS ZENEHALLGATÓ

„Bost hallottam Bergendytő,
Olyan élbény, begrendítő!”

NEMZETKÖZI VONAT

Elöl ül a masiniszta,
Sajnos ő is fasiniszta.

CCCR

Szovjet haza Eszeszeszer,
Ott készült e neszeszeszer.

KAKAS

Ha az ember a nyakát
Tekerikíííí,
Annyit se mond, hogy:
„... ..”

KÉK FÉNY

Kopott Botond, Kopott Botond!
Dobod el a lopott kotont?!!

FELSŐFOKÚ INTÉZMÉNY

Gatyájára csap a dékán,
Elsült farka csapadékán.

MAGYAR NÓTA

Most van a nap lemenőben,
Nyugszik farkam eme nőben.

CSALÁDI KÖR

Zúg az éji bogár, nekimegy a falnak,
Jól valagba rúgom, azután elhallgat.

TRÁGÁRSÁG

Vécén a szar jól csobban,
Nincs jó játék olcsóbban.

NÉPDAL

Érik a ropogós
MEGGY.
Viszek a babámnak
EGY
kilót, gyógyuljon meg, hogyha beteg,
lala, lalala, kapja be.

KEDVES OLVASÓ,
köszönöm, hogy kezedbe vetted ezt a könyvecskét.
Megspóroltad nekem a fáradságot, hogy kövesselek az utcán,
a buszon, a kávéházban, vagyis mindenhol, és megpróbáljalak szórakoztatni
az álmaimmal, ahogyan ezt eddig tettem. Remélem, felvidítotatlak egy kicsit.
Azt kívánom, álmodj mindenfélét, szépeket, színeseket, mulatságosakat.
A lidércálmokat lehetőleg kerüld.
Mit is mondhatnék mászt búcsúzóul: Szép álmokat!

Darvas Ferenc

Ferenc

2019

Darvas Ferenc: Álomtár
Könyvterv és illusztráció:
Felvidéki András
2019
Digitális kiadás (PDF)
Közreadja: a szerző
Nyomdai előkészítés: graphoman
ISBN 978-615-00-6621-9